

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODNOGA GOSPODARSTVA

2947

Na temelju članka 85. podstavka drugog Zakona o hrani (»Narodne novine«, broj 46/07) ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva donosi

PRAVILNIK

O SLUŽBENIM KONTROLAMA HRANE ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA

Poglavlje I. OPĆE ODREDBE

Područje primjene

Članak 1.

- 1) Ovim Pravilnikom utvrđuju se posebna pravila organizacije i provedba službenih kontrola hrane životinjskog podrijetla.
- 2) Ovaj Pravilnik se primjenjuje uz odredbe Pravilnika o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije postupanja u skladu s odredbama propisa o hrani i hrani za životinje, te propisa o zdravlju i zaštiti životinja.
- 3) Ovaj Pravilnik se primjenjuje jedino u odnosu na djelatnosti i subjekte na koje se primjenjuje Pravilnik o higijeni hrane životinjskog podrijetla.
- 4) Provedba službenih kontrola u skladu s ovim Pravilnikom ne isključuje primarnu zakonsku odgovornost subjekata u poslovanju s hranom kako bi se osigurala sigurnost hrane u skladu s odredbama Zakona o hrani, kao ni svaku građanskopravnu ili kaznenopravnu odgovornost koja proizlazi iz neispunjavanja njihovih obaveza.

Pojmovnik

Članak 2.

- 1) Za potrebe ovoga Pravilnika primjenjuju se sljedeći pojmovi:
 - (a) »*nadležno tijelo*« je Uprava za veterinarstvo (u daljnjem tekstu: Uprava), ustrojstvena jedinica Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) koje je središnje tijelo državne uprave nadležno za zdravstvenu ispravnost, higijenu i kakvoću hrane i hrane za životinje te organizaciju službenih kontrola. Određeni poslovi službene kontrole mogu se prenijeti na druga tijela;
 - (b) »*službeni veterinar*« je veterinar koji je kvalificiran u skladu s ovim Pravilnikom te postupa u skladu s njegovim odredbama i kojega imenuje ministar u skladu s odredbama Zakona o veterinarstvu;
 - (c) »*ovlašteni veterinar*« je veterinar kojeg je ravnatelj Uprave imenovao za obavljanje određenih službenih kontrola u skladu s odredbama Zakona o veterinarstvu;

(d) »službeni pomoćnik« je osoba kvalificirana u skladu s ovim Pravilnikom za postupanje u skladu s njegovim odredbama i kojeg imenuje ravnatelj Uprave, te koji radi pod nadzorom i odgovornošću službenog veterinara;

(e) »oznaka zdravstvene ispravnosti« je oznaka koja potvrđuje da su obavljene službene kontrole u skladu s odredbama ovoga Pravilnika.

2) Prema potrebi, primjenjuju se i pojmovi određeni u sljedećim propisima:

(a) Zakonu o hrani, osim pojma za »nadležno tijelo«;

(b) pojmovi za »nusproizvode životinjskog podrijetla«, »transmisivne spongiformne encefalopatije (u daljnjem tekstu: TSE) i »specificirani rizični materijal« kako je određeno u Pravilniku o načinu postupanja s nusproizvodima životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi (»Narodne novine«, broj 56/06);

(c) Pravilniku o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije postupanja u skladu s odredbama propisa o hrani i hrani za životinje, te propisa o zdravlju i zaštiti životinja;

(d) Pravilniku o higijeni hrane, osim pojma za »nadležno tijelo«; i

(e) Pravilniku o higijeni hrane životinjskog podrijetla.

Poglavlje II.

SLUŽBENE KONTROLE KOJE SE PROVODE U OBJEKTIMA

Odobrovanje objekata

Članak 3.

1) Objekti se odobravaju u skladu s odredbama članka 31. stavka 2. Pravilnika o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije postupanja u skladu s odredbama propisa o hrani i hrani za životinje, te propisa o zdravlju i zaštiti životinja.

2) U slučaju brodova tvornica i brodova hladnjača koji plove pod zastavom Republike Hrvatske, najdulja razdoblja od tri i šest mjeseci na koja se izdaje uvjetno odobrenje za druge objekte može se, prema potrebi, produljiti. Uvjetno odobrenje ne smije trajati dulje od ukupno 12 mjeseci. Veterinarski pregled takvih plovila obavlja se kako je određeno u Prilogu III. ovoga Pravilnika.

3) Svakom odobrenom objektu, uključujući i one kojima je izdano uvjetno odobrenje, nadležno tijelo dodjeljuje broj odobrenja kojemu se mogu dodati i šifre kako bi se označila vrsta hrane životinjskog podrijetla koja se proizvodi. Broj odobrenja koji se dodjeljuje veletržnicama može uključivati i dodatne brojeve koji označavaju jedinice ili skupine jedinica koje prodaju ili proizvode hranu životinjskog podrijetla.

4) U slučaju veletržnica, nadležno tijelo može ukinuti ili privremeno oduzeti odobrenje za određene jedinice ili skupine jedinica.

5) Odredbe stavaka 1. do 3. ovoga članka primjenjuju se na:

(a) objekte koji hranu životinjskog podrijetla počinju stavljati na tržište nakon stupanja na snagu ovoga Pravilnika; i

(b) objekte koji hranu životinjskog podrijetla već stavljaju na tržište, ali za koje se prije nije zahtijevalo odobrenje. U ovom slučaju, pregled koji nadležno tijelo obavlja na licu mjesta i koji je propisan stavkom 1. ovoga članka obavlja se što je prije moguće.

6) Odredba stavka 4. ovoga članka primjenjuje se i na odobrene objekte koji su hranu životinjskog podrijetla stavili na tržište u skladu sa propisima koji su bili na snazi prije primjene ovoga Pravilnika.

Opća načela službenih kontrola koja se odnose na hranu životinjskog podrijetla na koju se odnosi ovaj Pravilnik

Članak 4.

1) Subjekti u poslovanju s hranom moraju pružiti svu potrebnu pomoć nadležnom tijelu kako bi mu se omogućilo učinkovito obavljanje službenih kontrola i naročito moraju osigurati da:

- bude omogućen pristup zgradama, prostorima, uređajima ili drugoj infrastrukturi;
- sva dokumentacija i evidencija koja se zahtijeva na temelju ovoga Pravilnika ili koju nadležno tijelo smatra potrebnom za ocjenu stanja, bude stavljena na raspolaganje.

2) Nadležno tijelo provodi službene kontrole kako bi verificiralo ispunjavaju li subjekti u poslovanju s hranom zahtjeve određene:

- (a) Pravilnikom o higijeni hrane;
- (b) Pravilnikom o higijeni hrane životinjskog podrijetla; i
- (c) Pravilnikom o načinu postupanja s nusproizvodima životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi.

3) Službene kontrole iz stavka 1. ovoga članka obuhvaćaju:

- (a) reviziju dobre higijenske prakse i postupaka vezanih uz primjenu načela koja se temelje na sustavu analize opasnosti i kritičnih kontrolnih točaka (u daljnjem tekstu: HACCP);
- (b) službene kontrole koje su propisane u člancima 5. do 8. ovoga Pravilnika; i
- (c) posebne poslove vezane za veterinarske preglede koji su navedeni u Prilozima ovoga Pravilnika.

4) Revizijom dobre higijenske prakse verificira se da li subjekti u poslovanju s hranom stalno i pravilno primjenjuju postupke koji se odnose najmanje na sljedeće:

- (a) kontrolu podataka o lancu prehrane;
- (b) izvedbu i održavanje prostora i opreme;
- (c) higijenu prije, tijekom i nakon rada;
- (d) osobnu higijenu osoblja;
- (e) izobrazbu u području higijene i radnih postupaka;
- (f) suzbijanje štetočina;
- (g) kakvoću vode;
- (h) kontrolu temperature;
- (i) kontrolu hrane koja se doprema u objekt i otprema iz objekta te kontrolu prateće dokumentacije.

5) Revizijom postupaka koji se temelje na načelima HACCP-a verificira se primjenjuju li subjekti u poslovanju s hranom postupke stalno i pravilno, pri čemu se naročito provjerava pružaju li ti postupci jamstva određena u Prilogu II. Odjeljku II. Pravilnika o higijeni hrane životinjskog podrijetla i jamče li ti postupci, u mjeri u kojoj je to moguće, da proizvodi životinjskog podrijetla:

- (a) udovoljavaju propisanim mikrobiološkim kriterijima;
- (b) udovoljavaju propisima koji se odnose na rezidue, kontaminante i zabranjene tvari;
- (c) ne sadrže fizičke opasnosti, kao što su strana tijela.

Ako u skladu s člankom 5. Pravilnika o higijeni hrane subjekt u poslovanju s hranom primjenjuje postupke koji su navedeni u vodičima za primjenu načela HACCP-a, umjesto da utvrdi vlastite posebne postupke, revizijom se provjerava pravilna primjena tih vodiča.

6) Verifikacija sukladnosti s odredbama Pravilnika o higijeni hrane životinjskog podrijetla koje se odnose na primjenu identifikacijskih oznaka, kao i provjere sukladnosti s ostalim zahtjevima sljedivosti, provodi se u svim objektima odobrenim u skladu s navedenim Pravilnikom.

7) U slučaju klaonica, objekata za obradu divljači i objekata za rasijecanje mesa - rasjekavaonica, koji stavljaju na tržište svježe meso, službeni veterinar obavlja reviziju u skladu sa stavkom 3. i 4 ovoga članka.

8) Pri obavljanju poslova revizije mora se:

- (a) odrediti da li osoblje i poslovi koje ono obavlja u objektu, u svim fazama proizvodnog procesa, udovoljava odgovarajućim zahtjevima propisa koji su navedeni u stavku 2. točkom (a) i (b) ovoga članka. Kao nadopuna reviziji, nadležno tijelo može provoditi testove učinkovitosti kako bi se utvrdilo da učinkovitost osoblja udovoljava utvrđenim mjerilima;
- (b) verificirati relevantne evidencije subjekta u poslovanju s hranom;
- (c) uzeti uzorke za laboratorijske analize kad god je to potrebno;
- (d) dokumentirati sve elemente koji su uzeti u obzir, kao i sve nalaze revizije;

9) Vrsta i učestalost revizije za pojedine objekte ovisi o procijenjenom riziku. U tu svrhu, nadležno tijelo redovito procjenjuje:

- (a) rizike za zdravlje ljudi i prema potrebi, rizike za zdravlje životinja;
- (b) u slučaju klaonica, aspekte dobrobiti životinja;
- (c) vrstu i kapacitete procesa koji se provode;
- (d) dokumentaciju o ranijem postupanju subjekata u poslovanju s hranom o udovoljavanju odredbama propisa o hrani.

Svježe meso

Članak 5.

1) Službene kontrole svježeg mesa obavljaju se u skladu s Prilogom I. ovoga Pravilnika. Službeni veterinar obavlja preglede u klaonicama, objektima za obradu divljači i rasjekavaonicama, koji stavljaju na tržište svježe meso, u skladu s općim zahtjevima iz Priloga I. Odjeljka I. Poglavlja II. ovoga Pravilnika i u skladu s posebnim zahtjevima iz Priloga I. Odjeljka IV. ovoga Pravilnika, a posebno:

- (a) podataka o lancu prehrane;
- (b) ante mortem pregleda (pregled prije klanja);
- (c) dobrobiti životinja;
- (d) post mortem pregleda (pregled poslije klanja);
- (e) specificiranog rizičnog materijala i drugih nusproizvoda životinjskog podrijetla; i
- (f) laboratorijskog ispitivanja.

2) Trupovi domaćih papkara i kopitara, divljih sisavaca iz uzgoja osim lagomorfa te krupne divljači kao i polovice, četvrtine i dijelovi dobiveni rasijecanjem polovica na tri dijela označavaju se oznakom zdravstvene ispravnosti u klaonicama i objektima za obradu divljači u skladu s Prilogom I. Odjeljkom I. Poglavljem III. ovoga Pravilnika. Oznaku zdravstvene ispravnosti stavlja službeni veterinar, ili se ona stavlja pod njegovom odgovornošću, ako se službenim kontrolama ne utvrde nedostaci zbog kojih bi meso bilo neprikladno za prehranu ljudi.

3) Nakon što obavi kontrole iz stavka 1. i 2. ovoga članka, službeni veterinar poduzima odgovarajuće mjere koje su navedene u Prilogu I. Odjeljku II. ovoga Pravilnika, a naročito u odnosu na:

- (a) obavješćavanje o rezultatu veterinarskih pregleda;
- (b) odluke koje se odnose na podatke o lancu prehrane;
- (c) odluke koje se odnose na žive životinje;
- (d) odluke koje se odnose na dobrobit životinja; i
- (e) odluke koje se odnose na meso.

4) Pri obavljanju službenih kontrola koje se provode u skladu s Odjeljkom I. i II. Priloga I. ovoga Pravilnika, službenom veterinaru mogu pomagati službeni pomoćnici, na način kako je određeno u Prilogu I. Odjeljku III. Poglavlju I. ovoga Pravilnika. U tom slučaju, oni rade kao dio nezavisnog tima.

5) U odnosu na broj osoba primjenjuju se sljedeće odredbe:

(a) broj osoba koje obavljaju službene kontrole određuju se u skladu s Prilogom I. ovoga Pravilnika. Mora se osigurati dovoljan broj službenog osoblja za obavljanje službenih kontrola koje se zahtijevaju na temelju Priloga I. ovoga Pravilnika, s učestalošću koja je utvrđena u Poglavlju II. Odjeljku III. navedenog Priloga ovoga Pravilnika.

(b) broj službenog osoblja koje mora biti prisutno na liniji klanja u klaonici određuje se na temelju procjene analize rizika. Broj uključenog službenog osoblja određuje nadležno tijelo u skladu sa zahtjevima iz ovoga Pravilnika.

6) Službeni veterinari i službeni pomoćnici moraju biti kvalificirani i osposobljeni u skladu s Prilogom I. Odjeljkom III. Poglavljem IV. ovoga Pravilnika.

Školjkaši

Članak 6.

Proizvodnja i stavljanje na tržište živih školjaka, živih bodljikaša, živih plaštenjaka i živih morskih puževa, mora se podvrgnuti službenim kontrolama kako je opisano u Prilogu II. ovoga Pravilnika.

Proizvodi ribarstva

Članak 7.

Službene kontrole proizvoda ribarstva obavljaju se u skladu s Prilogom III. ovoga Pravilnika.

Sirovo mlijeko i mliječni proizvodi

Članak 8.

Službene kontrole sirovog mlijeka i mliječnih proizvoda obavljaju se u skladu s Prilogom IV. ovoga Pravilnika.

Mjere u slučaju neispunjavanja zahtjeva

Članak 9.

U slučaju neispunjavanja zahtjeva koji su propisani odredbama ovoga Pravilnika postupa se u skladu s odredbama Zakona o veterinarstvu (»Narodne novine«, broj 41/07), Zakona o hrani i Pravilnika o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije postupanja u skladu s odredbama propisa o hrani i hrani za životinje, te drugih propisa o zdravlju i zaštiti životinja.

Poglavlje III. POSTUPCI PRI UVOZU

Opća načela i uvjeti

Članak 10.

Kako bi se osigurala ujednačena primjena načela i uvjeta utvrđenih u članku 11. Zakona o hrani, primjenjuju se postupci utvrđeni u ovom Poglavlju.

Popisi zemalja i dijelova zemalja iz kojih je dopušten uvoz određenih proizvoda životinjskog podrijetla

Članak 11.

- 1) Hrana životinjskog podrijetla može se uvoziti jedino iz država članica Europske unije ili njenih dijelova i trećih zemalja ili dijelova trećih zemalja koje se nalaze na popisu koji sastavlja i ažurira Europska komisija ili koje je odobrilo nadležno tijelo Republike Hrvatske.
- 2) Treća zemlja se uvrštava na takav popis jedino ako u njoj Europska unija ili nadležno tijelo Republike Hrvatske obavi kontrolu i utvrdi da nadležno tijelo pruža odgovarajuća jamstva.
- 3) Treća zemlja se može uvrstiti na takav popis i bez obavljene kontrole:
 - (a) ako je rizik utvrđen u skladu s člankom 46. Pravilnika o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije postupanja u skladu s odredbama propisa o hrani i hrani za životinje; i
 - (b) ako se pri odlučivanju o uvrštenju određene zemlje na popis u skladu sa stavkom 1. ovoga članka utvrdi da ostali podaci ukazuju na to da nadležno tijelo pruža potrebna jamstva.
- 4) Popisi sastavljeni u skladu s ovim člankom mogu se kombinirati s drugim popisima sastavljenim u svrhe zaštite javnog zdravlja i zdravlja životinja.
- 5) Pri sastavljanju ili ažuriranju popisa naročito se uzimaju u obzir kriteriji utvrđeni u članku 46. Pravilnika o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije postupanja u skladu s odredbama propisa o hrani i hrani za životinje. U obzir se mora uzeti i sljedeće:
 - (a) zakonodavstvo treće zemlje koje se odnosi na:
 - hranu životinjskog podrijetla,
 - uporabu veterinarskih lijekova, uključujući propise o njihovoj zabrani ili odobravanju, njihovoj distribuciji i stavljanju u promet te propise o inspekciji, i
 - pripremu i uporabu hrane za životinje, uključujući postupke za uporabu aditiva te pripremu i uporabu lijekovite hrane za životinje, kao i na higijensku kakvoću sirovina koje se upotrebljavaju za pripremanje hrane za životinje i higijensku kakvoću konačnog proizvoda;
 - (b) organizacija nadležnih tijela trećih zemalja, njihova ovlaštenja, stupanj nezavisnosti, nadzor kojemu podliježu i ovlaštenje kojim raspolažu kako bi osigurali provedbu primjenjivog zakonodavstva;
 - (c) izobrazba osoblja za obavljanje službenih kontrola;
 - (d) sredstva koja su na raspolaganju nadležnomu tijelu, uključujući dijagnostičke mogućnosti;
 - (e) postojanje i provedba dokumentiranih postupaka kontrole i sustava kontrole koji se temelje na prioritetima;
 - (f) gdje je to primjenljivo, stanje glede zdravlja životinja i postupci za obavješćivanje nadležnog tijela Republike Hrvatske i odgovarajućih međunarodnih tijela o pojavama bolesti životinja;
 - (g) opseg i provedba službenih kontrola pri uvozu živih životinja i proizvoda životinjskog podrijetla;
 - (h) jamstva koja može pružiti treća zemlja u pogledu sukladnosti ili jednakovrijednosti sa zahtjevima Republike Hrvatske;
 - (i) higijenski uvjeti koji se tijekom proizvodnje, izrade, rukovanja, skladištenja i otpreme stvarno primjenjuju na hranu životinjskog podrijetla namijenjenu izvozu u Republiku Hrvatsku;
 - (j) sva iskustva u prodaji hrane iz treće zemlje i rezultati provedenih kontrola pri uvozu;
 - (k) rezultati kontrola koje je Republika Hrvatska ili Europska unija provela u trećoj zemlji,

naročito rezultati ocjenjivanja nadležnih tijela, te mjere koje su nadležna tijela poduzela u skladu s preporukama nakon obavljene kontrole;

(l) postojanje, provedba i objavljivanje odobrenih programa za suzbijanje zoonoza; i

(m) postojanje, provedba i objavljivanje odobrenih programa za kontrolu rezidua.

6) Nadležno tijelo brine o tome da najnovije verzije svih popisa sastavljenih ili ažuriranih u skladu s ovim člankom budu na raspolaganju javnosti.

Popis objekata iz kojih je dopušten uvoz određenih proizvoda životinjskog podrijetla

Članak 12.

1) Hrana životinjskog podrijetla može se uvoziti u Republiku Hrvatsku jedino ako je otpremljena ili proizvedena ili pripremljena u objektima koji se nalaze na popisima sastavljenim i ažuriranim u skladu s ovim člankom, osim:

(a) ako se, u pojedinim slučajima odluči da su jamstva koja treća zemlja pruža u pogledu uvoza određene hrane životinjskog podrijetla takva da postupak predviđen ovim člankom nije potreban da bi se osigurala sukladnost sa zahtjevima iz stavka 2. ovoga članka;

(b) u slučajevima koji su utvrđeni u Prilogu V. ovoga Pravilnika; i

(c) U slučaju svježeg mesa, mljevenog mesa, mesnih pripravaka, mesnih proizvoda i strojno otkošenog mesa, koji se može uvoziti u Republiku Hrvatsku jedino ako su proizvedeni od mesa dobivenog u klaonicama i rasjekavaonicama koje se nalaze na popisima sastavljenim i ažuriranim u skladu s ovim člankom ili u izvoznim objektima odobrenim od strane Europske unije.

2) Objekt se može uvrstiti na takav popis jedino ako nadležno tijelo treće zemlje podrijetla jamči da:

(a) objekt, zajedno sa svim objektima u kojima se rukuje sirovinama životinjskog podrijetla koje se upotrebljavaju za proizvodnju odnosnih proizvoda životinjskog podrijetla, ispunjava odgovarajuće zahtjeve Republike Hrvatske, a naročito one iz Pravilnika o higijeni hrane životinjskog podrijetla ili zahtjeve za koje je, pri odlučivanju o uvrštenju te treće zemlje u odgovarajući popis u skladu s člankom 11. ovoga Pravilnika, utvrđeno da su jednakovrijedni tim zahtjevima;

(b) službena inspekcijska kontrola u toj trećoj zemlji nadzire objekte i ako je potrebno stavlja nadležnom tijelu na raspolaganje sve bitne podatke o objektima koji dostavljaju sirovine; i

(c) ima stvarne ovlasti zabraniti objektima izvoz u Republiku Hrvatsku u slučaju da objekti ne ispunjavaju zahtjeve iz točke (a) ovoga stavka.

3) Nadležna tijela trećih zemalja koja se nalaze na popisima sastavljenim i ažuriranim u skladu s člankom 11. ovoga Pravilnika jamče da se popisi objekata iz stavka 1. navedenog članka sastavljaju, ažuriraju i dostavljaju nadležnom tijelu Republike Hrvatske.

4) Nadležno tijelo osigurava da najnovije verzije svih popisa sastavljenih ili ažuriranih u skladu s ovim člankom budu na raspolaganju javnosti.

Živi školjkaši, bodljikaši, plaštenjaci i morski puževi

Članak 13.

1) Bez obzira na odredbu članka 12. stavka 1. točke (b) ovoga Pravilnika živi školjkaši, bodljikaši, plaštenjaci i morski puževi moraju potjecati iz proizvodnih područja zemalja uvrštenih na popise Europske unije ili popise Republike Hrvatske koji se sastavljaju i ažuriraju u skladu s člankom 12. ovoga Pravilnika.

2) Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka ne primjenjuje se na češljače (pectinidae)

sakupljene/izlovljene izvan razvrstanih proizvodnih područja. Službene kontrole u vezi s češljačama (pectinidae) obavljaju se u skladu s Prilogom II. Poglavljem III. ovoga Pravilnika.

3) Prije sastavljanja popisa iz stavka 1. ovoga članka:

(a) posebno se moraju uzeti u obzir jamstva koja nadležno tijelo treće zemlje može dati u pogledu ispunjavanja zahtjeva ovoga Pravilnika koji se odnose na razvrstavanje i kontrolu proizvodnih područja;

(b) Republika Hrvatska obavlja veterinarski pregled u trećoj zemlji na licu mjesta, osim:

– ako rizik utvrđen ne zahtijeva obavljanje tog pregleda, i

– ako se pri odlučivanju o uvrštenju određenog proizvodnog područja na popis u skladu sa stavkom 1. ovoga članka utvrdi da ostali podaci ukazuju na to da nadležno tijelo pruža potrebna jamstva.

4) Nadležno tijelo osigurava da najnovije verzije svih popisa sastavljenih ili ažuriranih u skladu s ovim člankom budu na raspolaganju javnosti.

Certifikati

Članak 14.

1) Pri uvozu u Republiku Hrvatsku pošiljke proizvoda životinjskog podrijetla mora pratiti certifikat koji udovoljava zahtjevima iz Priloga VI. ovoga Pravilnika.

2) Certifikat mora potvrditi da proizvodi ispunjavaju:

(a) zahtjeve koji su za te proizvode utvrđeni u skladu s Pravilnikom o higijeni hrane i Pravilnikom o higijeni hrane životinjskog podrijetla ili odredbe koje su jednakovrijedne tim zahtjevima; i

(b) bilo koje posebne uvozne zahtjeve utvrđene člankom 48. Pravilnika o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije postupanja u skladu s odredbama propisa o hrani i hrani za životinje, te propisa o zdravlju i zaštiti životinja.

3) Certifikati mogu uključivati i pojedinosti koje se zahtijevaju temeljem drugih propisa u području javnog zdravlja i zdravlja životinja u Republici Hrvatskoj.

Posebne odredbe za proizvode ribarstva

Članak 15.

1) Postupci utvrđeni u ovom Poglavlju ne primjenjuju se na svježe proizvode ribarstva koji se iskrcavaju u Republiku Hrvatsku izravno s ribarskog plovila koje plovi pod zastavom države članice Europske unije ili treće zemlje. Službene kontrole proizvoda ribarstva iz ovoga stavka obavljaju se u skladu s Prilogom III. ovoga Pravilnika.

2) U odnosu na proizvode ribarstva primjenjuju se sljedeće posebne odredbe:

(a) proizvodi ribarstva koji se uvoze s broda tvornice ili broda hladnjače koji plovi pod zastavom države članice Europske unije ili treće zemlje moraju potjecati s broda koji se nalazi na popisu što se sastavlja i ažurira u skladu s postupkom iz članka 12. stavka 4. ovoga Pravilnika;

(b) iznimno od članka 12. stavka 2. točke (b) ovoga Pravilnika, plovilo se može uvrstiti na popis na temelju zajedničkog priopćenja nadležnoga tijela treće zemlje pod čijom zastavom plovi odnosno plovilo i nadležnoga tijela druge treće zemlje na koji je prethodno nadležno tijelo prenijelo nadležnost za veterinarski pregled odnosnog plovila, pod uvjetom:

– da je ta treća zemlja uvrštena na popis trećih zemalja, sastavljen u skladu s člankom 11.

ovoga Pravilnika, iz kojih je dopušten uvoz proizvoda ribarstva,

– da su svi proizvodi ribarstva s odnosnog plovila, koji su namijenjeni stavljanju u promet u

Republici Hrvatskoj iskrcani izravno u Republici Hrvatskoj,
– da je nadležno tijelo te treće zemlje obavilo veterinarski pregled plovila i da je potvrdilo da plovilo udovoljava zahtjevima Republike Hrvatske, i
– da je nadležno tijelo te treće zemlje potvrdilo da će redovito obavljati veterinarski pregled plovila kako bi se osiguralo da ono i dalje udovoljava zahtjevima Republike Hrvatske, ili
– da je nadležno tijelo obavilo veterinarski pregled plovila i da je izjavilo da plovilo udovoljava zahtjevima Republike Hrvatske, i
– nadležno tijelo Republike Hrvatske će redovito obavljati veterinarski pregled plovila kako bi osiguralo da ono i dalje udovoljava propisanim zahtjevima.
(c) Nadležno tijelo osigurava da najnovije verzije svih popisa sastavljenih ili ažuriranih u skladu s ovim člankom budu na raspolaganju javnosti.
3) Detaljna pravila za provedbu ovoga članka mogu se utvrditi u skladu s posebnim postupkom Europske komisije.

Poglavlje IV. ZAVRŠNE ODREDBE

Izmjene i dopune Priloga

Članak 16.

- 1) Prilozi I. do VI. ovoga Pravilnika, koji su njegov sastavni dio, mogu se mijenjati ili dopunjavati uzimajući u obzir znanstveni i tehnički napredak.
- 2) U skladu s posebnim postupkom Europske komisije mogu se odobriti odstupanja od Priloga I. do VI. ovoga Pravilnika, pod uvjetom da ona ne utječu na ostvarivanje ciljeva određenih ovim Pravilnikom.
- 3) U skladu sa stavkom 4. i 5. ovoga članka nadležno tijelo može, u skladu s člankom 57. Zakona o hrani, ne dovodeći u pitanje ostvarivanje ciljeva ovoga Pravilnika i Zakona o hrani usvojiti nacionalne mjere, za prilagodbu zahtjeva utvrđenih u Prilogu I. ovoga Pravilnika.
- 4) Nacionalne mjere iz stavka 3. ovoga članka:
 - (a) imaju za cilj:
 - omogućiti nastavak primjene tradicionalnih metoda u svakoj fazi proizvodnje, prerade ili distribucije hrane;
 - odgovoriti na potrebe subjekata u poslovanju s hranom u prehrambenom sektoru koji imaju nisku produktivnost ili se nalaze u područjima u kojima postoje posebna zemljopisna ograničenja; ili
 - omogućiti provođenje projekata kako bi se ispitale nove mogućnosti kontroliranja higijene mesa;
 - (b) odnose se naročito na sljedeće odredbe iz Priloga I. ovoga Pravilnika:
 - podatke o lancu prehrane;
 - osiguravanje službenih kontrola u objektima.
- 5) U slučaju donošenja nacionalnih mjera iz stavka 3. ovoga članka nadležno tijelo radi provođenja posebnog postupka obavještava Europsku komisiju i ostale države članice Europske unije. U obavijesti se:
 - (a) detaljno opisuju zahtjevi koji se moraju prilagoditi te se navodi vrsta prilagodbe;
 - (b) opisuju odnosni objekti;
 - (c) objašnjavaju razlozi za prilagodbu, te se, gdje je to bitno, daje sažetak provedene analize opasnosti i svih mjera koje se moraju poduzeti kako bi se osiguralo da prilagodba ne dovede u pitanje ciljeve ovoga Pravilnika;
 - (d) navode svi ostali bitni podaci.

Posebne odluke

Članak 17.

Izmjene i dopune Priloga I. do VI. ovoga Pravilnika donose se kako bi se utvrdili:

1. testovi za ocjenu rada subjekata u poslovanju s hranom i njihovog osoblja;
2. metode obavješćavanja o rezultatima veterinarskih pregleda;
3. kriteriji prema kojima će se određivati, na temelju analize rizika, kada službeni veterinar ne mora biti prisutan u klaonicama i objektima za preradu divljači tijekom ante i post mortem pregleda;
4. pravila o sadržaju testova za službene veterinare i službene pomoćnike;
5. mikrobiološki kriteriji za kontrolu procesa vezano uz higijenu u objektima;
6. drugi mogući postupci te serološki ili drugi laboratorijski testovi koji pružaju jamstva koja su najmanje jednakovrijedna posebnim postupcima post mortem pregleda što su opisani u Prilogu I. Odjeljku IV. ovoga Pravilnika i koji ih, ako to odluči nadležno tijelo, mogu zamijeniti;
7. okolnosti u kojima, s obzirom na poljoprivredno gospodarstvo, regiju ili državu podrijetla i načela analize rizika, nisu potrebni određeni posebni postupci post mortem pregleda koji su opisani u Prilogu I. Odjeljku IV. ovoga Pravilnika;
8. pravila laboratorijskog ispitivanja;
9. hladni tretman kojemu se, s obzirom na cisticerkozu i trihinelozu, mora podvrgnuti meso;
10. uvjeti pod kojima se poljoprivredna gospodarstva i regije mogu proglasiti slobodnim od cisticerkoze i trihineloze;
11. metode koje mora primjenjivati pri ispitivanju uvjeta iz Priloga I. Odjeljka IV. Poglavlja IX. ovoga Pravilnika;
12. za tovnje svinje, kriteriji za kontroliranje uvjeta smještaja i integriranih sustava proizvodnje;
13. kriteriji za razvrstavanje proizvodnih područja i područja za ponovno polaganje živih školjaka, u suradnji s odgovarajućim referentnim laboratorijem, uključujući:
 - (a) granične vrijednosti i analitičke metode za morske biotoksine,
 - (b) postupke ispitivanja virusa i virološke standarde, i
 - (c) planove uzorkovanja te metode i dopuštena analitička odstupanja koja se primjenjuju pri provjeravanju sukladnosti s kriterijima;
14. organoleptičke kriterije za ocjenu svježine proizvoda ribarstva;
15. analitičke granične vrijednosti, analitičke metode i planove uzorkovanja za službene kontrole proizvoda ribarstva koje se zahtijevaju temeljem Priloga III. ovoga Pravilnika, uključujući i one koji se odnose na parazite i kontaminante iz okoliša;
16. metodu kojom će nadležno tijelo u skladu s člancima 11. do 15. ovoga Pravilnika stavljati na raspolaganje javnosti popise trećih zemalja i objekata u trećim zemljama;
17. obrasce isprava i kriterije za uporabu isprava u elektroničkom obliku;
18. kriterije za određivanje rizika što ga predstavljaju određeni proizvodi životinjskog podrijetla koji se uvoze;
19. posebne uvjete za uvoz određenih proizvoda životinjskog podrijetla, uzimajući u obzir povezane rizike, podatke koje su dostavile odgovarajuće treće zemlje i, prema potrebi, rezultate kontrola koje su obavljene u tim trećim zemljama. Ovi se posebni uvjeti za uvoz mogu utvrditi za jedan proizvod životinjskog podrijetla ili za skupinu proizvoda. Oni se mogu primjenjivati na jednu treću zemlju, na regiju treće zemlje ili na skupinu trećih zemalja;
20. uvjete koji uređuju uvoz proizvoda životinjskog podrijetla iz treće zemlje ili područja treće zemlje temeljem provedbe sporazuma o jednakovrijednosti, ili na temelju zadovoljavajućeg nadzornog pregleda koji potvrđuje da mjere koje se primjenjuju u toj trećoj

zemlji ili regiji pružaju jamstva koja su jednakovrijedna onima koja se primjenjuju u Republici Hrvatskoj, ako treća zemlja o tome pruži objektivni dokaz.

Članak 18.

- 1) Do uspostave službenih kontrola u skladu s odredbama Zakona o veterinarstvu poslove službenih veterinarizara iz ovoga Pravilnika obavljaju nadležni veterinarski inspektori, ukoliko isti nisu povjereni ovlaštenim veterinarskim organizacijama.
- 2) Službene kontrole propisane ovim Pravilnikom obuhvaćaju sustav HACCP samo u odobrenim objektima u kojima je uspostavljen, a koji su subjekti u poslovanju s hranom dužni uspostaviti u skladu s posebnim rokom propisanim člankom 134. stavkom 1. Zakona o hrani.
- 3) Odredbe članka 15. stavaka 1. i 2. ovoga Pravilnika primjenjuju se na države članice Europske unije do dana pristupanja Republike Hrvatske u njezino članstvo.

Članak 19.

Stupanjem na snagu ovoga Pravilnika prestaju važiti:

- odredbe članka 5. do 8., članka 10., članka 11., članka 27. stavka 7., članka 35. do 37., članka 45. stavka 1. točke 4., članka 46., članka 48. stavka 1. točke 6., članka 49., članka 51. stavka 1. točke 1. koje se odnose na Brucelozu, članka 56. stavka 2., članka 68. do 71., članka 75., članka 100. do 102., članka 117., članka 118., članka 120. do 147., članka 173. do 201. Pravilnika o načinu obavljanja veterinarsko-sanitarnog pregleda i kontrole životinja prije klanja i proizvoda životinjskog podrijetla (»Narodne novine«, broj 53/91 i 111/00);
- Pravilnik o načinu obavljanja veterinarsko-sanitarnog pregleda i kontrole nojeva (»Narodne novine«, broj 150/02);
- Pravilnik o veterinarsko-zdravstvenim uvjetima za izlov, uzgoj, pročišćavanje i stavljanje u promet živih školjkaša (»Narodne novine«, broj 117/04).

Stupanje na snagu

Članak 20.

- 1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.
- 2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka:
 - članak 11. stavci 3. i 5.;
 - članak 14. stavak 2. točka (b);
 - članak 15. stavak 3.;
 - članak 16. stavci 2. i 5.;
 - Prilog I. Odjeljak I. Poglavlje III. točke 3., 4. i 7.;
 - Prilog I. Odjeljak IV. Poglavlje IV. Dio A. Poglavlje V. Dio C. Poglavlje X.;
 - Prilog III. Poglavlje I. točka 3. podtočka b) i točka 4.;
 - odredbe ovoga Pravilnika koje se odnose na službene pomoćnike stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji;
 - odredbe ovoga Pravilnika koje se odnose na podatke o lancu prehrane stupaju na snagu 1. siječnja 2009. godine;
 - Prilog I. Odjeljak III. Poglavlje IV. Dio A. točke 1. i 2. stupa na snagu 1. listopada 2008. godine.

Klasa: 011-02/07-01/78

Urbroj: 525-1-07-1
Zagreb, 21. rujna 2007.

Ministar
Petar Čobanković, v. r.

Prilog I.

SVJEŽE MESO

Odjeljak I. POSLOVI SLUŽBENOGA VETERINARA

Poglavlje I.

ZADACI U POSLOVIMA REVIZIJE

1. Pored općih zahtjeva iz članka 4. stavka 4. ovoga Pravilnika koji se odnose na postupke revizije dobre higijenske prakse, službeni veterinar verificira da li se subjekt u poslovanju s hranom neprekidno pridržava svojih vlastitih postupaka vezanih uz sakupljanje, prijevoz, skladištenje, rukovanje, obradu i uporabu ili uništavanje nusproizvoda životinjskog podrijetla, uključujući specificirani rizični materijal, za koje je odgovoran subjekt u poslovanju s hranom.
2. Pored općih zahtjeva iz članka 4. stavka 5. ovoga Pravilnika koji se odnose na reviziju postupaka koji se temelje na načelima HACCP-a, službeni veterinar provjerava da li postupci koje primjenjuje subjekt u poslovanju s hranom jamče, u mjeri u kojoj je to moguće, da meso:
 - (a) ne pokazuje patofiziološke anomalije ili promjene;
 - (b) ne sadrži fekalna ili druga onečišćenja; i
 - (c) ne sadrži specificirani rizični materijal, osim kako je to određeno posebnim propisima i da je proizvedeno u skladu s posebnim propisima koji se odnose na TSE.

Poglavlje II. ZADACI U INSPEKCIJSKIM POSLOVIMA

Pri obavljanju inspekcijskih poslova u skladu s ovim Poglavljem, službeni veterinar uzima u obzir rezultate postupaka revizije obavljenih u skladu s člankom 4. ovoga Pravilnika i Poglavljem I. ovoga Priloga. Službeni veterinar provodi postupak u skladu s navedenim.

A. Podaci o lancu prehrane

1. Službeni veterinar provjerava i analizira relevantne podatke koji se nalaze u evidencijama gospodarstva iz kojega potječu životinje namijenjene klanju, te pri obavljanju ante mortem i post mortem pregleda uzima u obzir dokumentirane rezultate tih provjera i analiza.
2. Pri provođenju inspekcijskih postupaka, službeni veterinar uzima u obzir certifikate i svjedodžbe koje prate životinje kao i sve izjave veterinara, uključujući službene i ovlaštene veterinare, koji su obavili kontrole na razini primarne proizvodnje.
3. Ako subjekti u poslovanju s hranom koji djeluju u lancu prehrane poduzimaju dodatne mjere kako bi zajamčili zdravstvenu ispravnost hrane, primjenjujući integrirane sustave, vlastite sustave kontrole, certificiranje od strane treće strane ili neka druga sredstva, i ako su te mjere dokumentirane, a životinje na koje se one odnose jasno označene, službeni veterinar

može to uzeti u obzir pri obavljanju inspekcijskih postupaka i kontrola postupaka koji se temelje na sustavu HACCP.

B. Ante mortem pregled

1. U skladu s odredbama točke 4. i 5. ovoga Dijela:

- (a) službeni veterinar provodi ante mortem pregled svih životinja prije klanja;
- (b) taj se pregled mora obaviti u roku od 24 sata od dolaska u klaonicu i manje od 24 sata prije klanja;

1.1. Pored toga, službeni veterinar može zahtijevati obavljanje veterinarskog pregleda u bilo koje drugo vrijeme.

1.2. Ante mortem pregledom mora se utvrditi postoje li kod životinje znakovi koji:

- (a) ukazuju da je ugrožena njezina dobrobit; i
- (b) ukazuju na stanje koje bi moglo štetno djelovati na zdravlje ljudi ili životinja, pri čemu se posebnu pozornost mora usmjeriti na otkrivanje zoonoza i bolesti koje se nalaze na popisu bolesti OIE-a.

3. Pored rutinskog ante mortem pregleda, službeni veterinar obavlja klinički pregled svih životinja koje je subjekt u poslovanju s hranom ili službeni pomoćnik odvojio na stranu.

4. U slučaju prisilnog klanja izvan klaonice kao i u slučaju odstrijeljene slobodno živuće divljači, službeni veterinar u klaonici ili objektu za obradu divljači pregledava izjavu koja prati trup životinje, a koju je izdao veterinar ili osoba osposobljena u skladu s Pravilnikom o higijeni hrane životinjskog podrijetla.

5. Ukoliko je to predviđeno Odjeljkom III. Poglavljem II. ili Odjeljkom IV. ovoga Priloga ante mortem pregled može se obaviti na gospodarstvu podrijetla. U tim slučajevima, službeni veterinar u klaonici mora obaviti ante mortem pregled jedino u onim slučajevima i u onoj mjeri u kojoj je to određeno.

C. Dobrobit životinja

Službeni veterinar provjerava sukladnost s posebnim propisima o dobrobiti životinja, kao što su propisi o zaštiti životinja za vrijeme klanja i tijekom prijevoza.

D. Post mortem pregled

1. Poslije klanja, trupovi i prateći nusproizvodi životinjskog podrijetla moraju se bez odgađanja podvrgnuti post mortem pregledu. Sve se vanjske površine moraju vizualno pregledati. U tu će svrhu možda biti potrebno neznatno rukovati trupom ili nusproizvodima životinjskog podrijetla ili jestivim nusproizvodima ili upotrijebiti posebnu tehničku opremu. Posebna se pozornost mora usmjeriti na otkrivanje zoonoza i bolesti koje se nalaze na popisu bolesti Svjetske organizacije za zdravlje životinja (u daljnjem tekstu: OIE).

1.2. Brzina linije klanja i broj nazočnog inspekcijskog osoblja moraju biti takvi da omoguće pravilno obavljanje veterinarskog pregleda.

2. Dodatna pretrage kao što su palpacija i zarezivanje (incizija) dijelova trupa, nusproizvoda životinjskog podrijetla i jestivih nusproizvoda te laboratorijska ispitivanja moraju se obaviti kad god se smatraju potrebnim za:

- (a) postavljanje konačne dijagnoze; ili
- (b) otkrivanje prisutnosti:

– bolesti životinja,

– rezidua ili kontaminanata u količinama koje premašuju razine utvrđene temeljem posebnih propisa,

- nesukladnosti s mikrobiloškim kriterijima, ili
 - ostalih čimbenika koji bi mogli zahtijevati da se meso proglasi neprikladnim za prehranu ljudi ili da se ograniči njegova uporaba, naročito ako se radi o prisilno zaklanim životinjama.
3. Službeni veterinar mora zahtijevati da se za potrebe pregleda poslije klanja trupovi domaćih kopitara, goveda starijih od šest mjeseci i domaćih svinja starijih od četiri tjedna rasijeku na polovice po uzdužnoj crti kralježnice. Ako to pregled zahtijeva, službeni veterinar može, također, zahtijevati da se bilo koja glava ili trup rasijeku uzdužno. Kako bi se uzele u obzir određene prehrabene navike, tehnološki razvoj ili posebne sanitarne prilike, nadležno tijelo može dopustiti da se na pregled dostave trupovi domaćih kopitara, goveda starijih od šest mjeseci i domaćih svinja starijih od četiri tjedna nerasječeni na polovice.
4. Tijekom pregleda moraju se poduzeti mjere opreza kako bi se osiguralo da kontaminacija mesa uzrokovana radnjama kao što su palpacija, zarezivanje bude svedeno na najmanju moguću mjeru.
5. U slučaju prisilnog klanja, trup se mora što je moguće prije podvrgnuti post mortem pregledu prije nego se proglasi prikladnim za ljudsku prehranu u skladu sa točkama 1.do 4. ovoga Dijela.

E. Specificirani rizični materijal i ostali nusproizvodi životinjskog podrijetla

U skladu s posebnim propisima koji se odnose na specificirani rizični materijal i druge nusproizvode životinjskog podrijetla, službeni veterinar kontrolira uklanjanje, odvajanje i, prema potrebi, označavanje tih proizvoda. Službeni veterinar osigurava da subjekt u poslovanju s hranom poduzme sve potrebne mjere kako bi se tijekom klanja (uključujući omamljivanje) i uklanjanja specificiranog rizičnog materijala izbjegla kontaminacija mesa takvim materijalom.

F. Laboratorijsko ispitivanje

1. Službeni veterinar osigurava da se obavi uzimanje uzoraka, da se uzorci pravilno označe, da se njima pravilno rukuje, te da se na pravilan način pošalju odgovarajućem laboratoriju u okviru:
 - (a) praćenja i suzbijanja zoonoza i uzročnika zoonoza;
 - (b) posebnih laboratorijskih ispitivanja u svrhu dijagnosticiranja TSE u skladu s Pravilnikom za sprječavanje pojave, kontrolu i iskorijenjavanje određenih transmisivnih spongiformnih encefalopatija (»Narodne novine«, broj 39/07);
 - (c) otkrivanja nedopuštenih tvari ili proizvoda, te kontrole propisima određenih tvari, naročito u okviru Državnog programa monitoringa rezidua sukladno Pravilniku o mjerama za praćenje određenih tvari i rezidua u živim životinjama i proizvodima životinjskog podrijetla (»Narodne novine«, broj 118/04); i
 - (d) otkrivanja bolesti koje se nalaze na popisu bolesti OIE-a.
2. Službeni veterinar također, osigurava da se obave sva druga potrebna laboratorijska ispitivanja.

Poglavlje III.

OZNAKA ZDRAVSTVENE ISPRAVNOSTI

1. Službeni veterinar nadzire stavljanje oznaka zdravstvene ispravnosti kao i same oznake koje se upotrebljavaju.
2. Službeni veterinar naročito osigurava:
 - (a) da se oznaka zdravstvene ispravnosti stavi jedino na životinje (domaće papkare i kopitare,

divlje sisavce iz uzgoja isključujući dvojzubce i krupnu slobodnoživuću divljač) koje su bile podvrgnute ante mortem i post mortem pregledu u skladu s ovim Pravilnikom i ako ne postoje razlozi na temelju kojih bi se meso moglo proglasiti neprikladnim za prehranu ljudi. Oznaka zdravstvene ispravnosti može se staviti i prije nego se dobiju rezultati pretrage na trihinelozu ako se službeni veterinar uvjeri da će se meso životinje staviti na tržište jedino ako rezultati budu zadovoljavajući; i

(b) da se oznaka zdravstvene ispravnosti stavi na vanjsku stranu trupa, bilo da se otisne tintom ili u obliku vrućeg žiga, na takav način da kada se trupovi rasijeku na polovice ili četvrtine, ili polovice na tri dijela, svaki komad sadrži oznaku zdravstvene ispravnosti.

3. Oznaka zdravstvene ispravnosti mora biti ovalnog oblika, široka najmanje 6,5 cm i visoka najmanje 4,5 cm te mora sadržavati sljedeće podatke ispisane jasno čitljivim znakovima:

(a) na oznaci mora biti naveden naziv države u kojoj se nalazi objekt, pri čemu to ime može biti napisano u cijelosti ili u obliku dvoslovne šifre prema odgovarajućoj ISO normi. U slučaju Republike Hrvatske šifra je HR, a u slučaju država članica Europske unije, te šifre su AT, BE, CZ, EE, IE, CY, LV, LT, HU, MT, PL, SI, SK, DE, DK, ES, FI, FR, GR, IE, IT, LU, NL, PT, SE i UK;

(b) na oznaci mora biti naveden broj odobrenja klaonice; i

(c) ako se oznaka stavlja u objektu koji se nalazi na području Europske unije, ona mora sadržavati kraticu CE, EC, EF, EG, EK, EY, ES, EU, EB ili WE.

4. Slova moraju biti visoka najmanje 0,8 cm, a brojevi najmanje 1 cm. Kod označavanja janjadi, kozlića i odojaka, veličina oznake zdravstvene ispravnosti i znakova koje ona sadrži može se smanjiti.

5. Bojila koja se upotrebljavaju za oznake zdravstvene ispravnosti moraju biti dopuštena u skladu s posebnim propisima koji se odnose na uporabu bojila u prehrambenim proizvodima.

6. Oznaka zdravstvene ispravnosti može uključivati i oznaku službenog veterinara koji je obavio zdravstveni pregled mesa.

7. Meso životinja koje su prisilno zaklane izvan klaonice mora biti označeno posebnom oznakom zdravstvene ispravnosti koja se mora razlikovati od oznake zdravstvene ispravnosti predviđene ovim poglavljem i identifikacijske oznake propisane Prilogom II. Odjeljkom I. Pravilnika o higijeni hrane životinjskog podrijetla.

8. Meso odstrijeljene divljači s koje nije skinuta koža označava se oznakom zdravstvene ispravnosti jedino ako se, nakon skidanja kože u objektu za obradu divljači, podvrgne post mortem pregledu i proglasi prikladnim za prehranu ljudi.

9. Ovo se poglavlje primjenjuje ne dovodeći u pitanje propise o zaštiti zdravlja životinja koji se odnose na označavanje oznakom zdravstvene ispravnosti.

Odjeljak II.

POSTUPCI KOJI SE PODUZIMAJU NAKON OBAVLJENIH KONTROLA

Poglavlje I.

OBAVJEŠTAVANJE O REZULTATIMA VETERINARSKIH PREGLEDA

1. Službeni veterinar bilježi i procjenjuje rezultate veterinarskih pregleda.

2.(a) Ako se veterinarskim pregledom utvrdi bilo koja bolest ili stanje koji bi mogli utjecati na javno zdravlje ili zdravlje životinja ili ugroziti dobrobit životinja, službeni veterinar o tomu obavještava subjekte u poslovanju s hranom.

(b) Ako je utvrđeni problem nastao tijekom primarne proizvodnje, službeni veterinar o tome obavještava veterinara koji vodi brigu o gospodarstvu podrijetla, subjekta u poslovanju s hranom koji je odgovoran za gospodarstvo podrijetla (pod uvjetom da ta informacija ne dovodi u pitanje kasnije pravne postupke) i, prema potrebi, nadležno tijelo koje je odgovorno

za nadzor nad gospodarstvom podrijetla ili lovnom područjem.

(c) Ako su životinje uzgojene u drugoj državi, službeni veterinar mora obavijestiti nadležno tijelo te države u kojoj se nalazi objekt radi poduzimanja odgovarajućih mjera.

3. Rezultati veterinarskih pregleda i ispitivanja unose se u odgovarajuće baze podataka.

4. Ako pri obavljanju ante mortem i post mortem pregleda ili tijekom bilo koje druge inspekcijske radnje službeni veterinar posumnja na prisutnost uzročnika infekcije koji su navedeni na popisu bolesti OIE-a, službeni veterinar mora odmah o tomu obavijestiti nadležno tijelo, te se u skladu s važećim propisima, poduzimaju sve potrebne mjere i mjere opreza kako bi se spriječilo moguće širenje uzročnika infekcije.

Poglavlje II.

ODLUKE KOJE SE ODNOSU NA PODATKE O LANCU PREHRANE

1. Službeni veterinar osigurava da će životinje biti zaklane jedino ako subjekt u poslovanju s hranom dobije i provjeri relevantne podatke o lancu prehrane.

2. Službeni veterinar može dopustiti klanje životinja u klaonici čak i ako bitni podaci o lancu prehrane nisu na raspolaganju. U tom slučaju, svi bitni podaci o lancu prehrane moraju se dostaviti prije nego se trup proglasi prikladnim za prehranu ljudi. Do donošenja konačne odluke, takvi trupovi i njima pripadajući nusproizvodi životinjskog podrijetla i jestivi nusproizvodi moraju se uskladištiti odvojeno od ostalog mesa.

3. Bez obzira na točku 2. ovoga Poglavlja ako se relevantni podaci o lancu prehrane ne dobiju u roku od 24 sata od dolaska životinje u klaonicu, sve meso te životinje mora se proglasiti neprikladnim za prehranu ljudi. Ako životinja još nije zaklana, ona se mora usmrtiti odvojeno od drugih životinja.

4. Ako prateće evidencije, isprave ili drugi podaci ukazuju:

(a) da životinje potječu iz gospodarstva ili područja za koje vrijedi zabrana kretanja životinja ili druga ograničenja zbog razloga vezanih uz zdravlje životinja ili ljudi;

(b) da nisu poštovani propisi o uporabi veterinarskih lijekova; ili

(c) da postoje druge okolnosti koje bi mogle štetno djelovati na zdravlje ljudi ili životinja, životinje se ne smiju primiti na klanje osim u skladu s postupcima utvrđenim posebnim propisima u svrhu uklanjanja opasnosti za zdravlje ljudi ili životinja.

4.1. Ako se životinje već nalaze u klaonici, moraju se odvojeno usmrtiti i proglasiti neprikladnim za prehranu ljudi, pri čemu se, prema potrebi, moraju poduzeti mjere opreza kako bi se zaštitilo zdravlje životinja i javno zdravlje. Službene kontrole se moraju obaviti na gospodarstvu podrijetla kad god službeni veterinar to smatra potrebnim.

5. Nadležno tijelo mora poduzeti odgovarajuće mjere ako otkrije da prateće evidencije, isprave ili drugi podaci ne odgovaraju stvarnom stanju na gospodarstvu podrijetla ili stvarnom stanju životinja ili imaju za cilj namjerno obmanuti službenoga veterinara. Nadležno tijelo mora poduzeti mjere protiv subjekta u poslovanju s hranom koji je odgovoran za gospodarstvo s kojega potječu životinje ili protiv svake druge uključene osobe. Te mjere mogu biti i u obliku dodatnih kontrola. Troškove tih dodatnih kontrola snosi subjekt u poslovanju s hranom koji je odgovoran za gospodarstvo podrijetla ili bilo koja druga uključena osoba.

Poglavlje III.

ODLUKE KOJE SE ODNOSU NA ŽIVE ŽIVOTINJE

1. Službeni veterinar verificira ispunjava li subjekt u poslovanju s hranom svoju obvezu sukladno Pravilniku o higijeni hrane životinjskog podrijetla prema kojoj mora osigurati da životinje koje se prihvate na klanje budu pravilno označene. Službeni veterinar osigurava da

se životinje čiji se identitet ne može sa sigurnošću utvrditi odvojeno ubiju i proglase neprikladnim za prehranu ljudi. Službene kontrole se moraju obaviti na gospodarstvu podrijetla kad god službeni veterinar to smatra potrebnim.

2. Ukoliko postoje prioritetni razlozi vezani uz dobrobit životinja, konji se mogu zaklati u klaonici i ako zakonom propisani podaci o njihovom identitetu nisu dostavljeni. Ti se podaci moraju dostaviti prije nego se trup proglasi prikladnim za prehranu ljudi. Ovi se zahtjevi primjenjuju i u slučajevima prisilnog klanja konja izvan klaonice.

3. Službeni veterinar verificira ispunjava li subjekt u poslovanju s hranom svoju obvezu sukladno Pravilniku o higijeni hrane životinjskog podrijetla prema kojoj mora osigurati da se životinje čija je koža ili runo u takvom stanju da postoji opasnost od onečišćenja mesa tijekom klanja, ne kolju u svrhu prehrane ljudi ako se prethodno ne očiste.

4. Životinje koje boluju od bolesti ili se nalaze u stanju koje se može prenijeti na životinje ili ljude kod rukovanja ili konzumiranja njihovog mesa, i općenito životinje koje pokazuju kliničke znakove bolesti ili iscrpljenosti i mršavosti, ne smiju se klati u svrhu prehrane ljudi. Takve se životinje moraju odvojeno usmrtniti pod uvjetima koji sprečavaju kontaminaciju drugih životinja ili trupova, te se moraju proglasiti neprikladnim za prehranu ljudi.

5. Mora se odgoditi klanje životinja za koje se sumnja da boluju od bolesti koja može štetno djelovati na zdravlje ljudi ili životinja. Takve se životinje moraju podvrgnuti detaljnom ante mortem pregledu kako bi se postavila dijagnoza. Pored toga, službeni veterinar može narediti uzimanje uzoraka za laboratorijsko ispitivanje kao dodatak pregledu poslije klanja. Ako je potrebno, životinje se moraju zaklati odvojeno ili na kraju normalnog klanja, pri čemu se moraju poduzeti sve potrebne mjere opreza kako bi se izbjegla kontaminacija ostalog mesa.

6. Sa životinjama koje bi mogle sadržavati ostatke veterinarskih lijekova u količinama većim od propisanih ili ostatke zabranjenih tvari mora se postupati sukladno Pravilniku o mjerama za praćenje određenih tvari i rezidua u živim životinjama i proizvodima životinjskog podrijetla.

7. Službeni veterinar naređuje uvjete pod kojima se mora, pod njegovim neposrednim nadzorom, postupati sa životinjama sukladno propisima za iskorjenjivanje ili suzbijanje određenih bolesti kao što su bruceloza ili tuberkuloza ili uzročnika zoonoza kao što je salmonela. Nadležno tijelo određuje uvjete pod kojima se takve životinje mogu zaklati. Ti uvjeti moraju imati za cilj što je moguće veće smanjenje kontaminacije drugih životinja i mesa drugih životinja.

8. Životinje koje se dovedu na klanje u klaonicu moraju se u pravilu u njoj i zaklati. U iznimnim okolnostima kao što je ozbiljni kvar klaoničke opreme, službeni veterinar može dopustiti izravni prijevoz u drugu klaonicu.

Poglavlje IV.

ODLUKE KOJE SE ODNOSU NA DOBROBIT ŽIVOTINJA

1. Ukoliko se za vrijeme klanja ili usmrćivanja ne poštuju propisi o zaštiti životinja, službeni veterinar mora narediti subjektu u poslovanju s hranom da odmah poduzme mjere potrebne za popravljivanje stanja i spriječavanje njegovog ponavljanja.

2. Mjere koje naređuje službeni veterinar moraju biti primjerene i postupne, te mogu varirati od davanja uputa do smanjenja ili zaustavljanja proizvodnje, ovisno o vrsti i težini problema.

3. Prema potrebi, službeni veterinar obavještava druga nadležna tijela o problemu vezanom uz dobrobit životinja.

4. Ukoliko službeni veterinar otkrije da se ne poštuju propisi o zaštiti životinja tijekom njihovog prijevoza, on mora poduzeti potrebne mjere u skladu s odgovarajućim propisima

5. Ukoliko:

(a) službeni pomoćnik obavi preglede vezane uz dobrobit životinja u skladu s Odjeljkom III.

ili IV. ovoga Priloga; i

(b) ti pregledi pokažu da nisu poštovani propisi o zaštiti životinja, službeni pomoćnik mora odmah obavijestiti službenoga veterinara te do dolaska službenoga veterinara mora, ako je to potrebno u hitnim slučajevima, poduzeti potrebne mjere iz točke 1. do 4. ovoga Poglavlja.

Poglavlje V. ODLUKE KOJE SE ODNOSU NA MESO

1. Meso se proglašava neprikladnim za prehranu ljudi ako:

- (a) potječe od životinja koje nisu bile podvrgnute ante mortem pregledu, osim ako se radi o odstrijeljenoj slobodnoživućoj divljači;
- (b) potječe od životinja čiji nusproizvodi životinjskog podrijetla i jestivi nusproizvodi nisu bili podvrgnuti post mortem pregledu, osim ako ovim Pravilnikom ili Pravilnikom o higijeni hrane životinjskog podrijetla nije drugačije predviđeno;
- (c) potječe od životinja uginulih prije klanja, mrtvorođenih, nerođenih ili zaklanih u dobi mlađoj od sedam dana;
- (d) se radi o mesu odrezanom s mjesta ubodnih rana;
- (e) potječe od životinja oboljelih od bolesti koja se nalazi na popisu bolesti OIE-a, osim ako Odjeljkom IV. ovoga Priloga nije drugačije predviđeno;
- (f) potječe od životinja oboljelih od generalizirane bolesti kao što su septikemija, pijemija, toksemija ili viremija;
- (g) nije u skladu s mikrobiološkim kriterijima koji su utvrđeni propisima i na temelju kojih se određuje smije li se hrana staviti na tržište;
- (h) pokazuje znakove invadiranosti parazitima, osim ako Odjeljkom IV. ovoga Priloga nije drugačije predviđeno;
- (i) sadrži rezidue ili kontaminante u količinama većim od dozvoljenih u skladu s važećim propisima. Kod svakog prekoračenja od dozvoljenih razina mora, prema potrebi, obaviti dodatne analize;
- (j) ne dovodeći u pitanje posebne propise, potječe od životinja ili trupova koji sadrže ostatke zabranjenih tvari ili od životinja koje su bile liječene zabranjenim tvarima;
- (k) ako jetra i bubrezi životinja starijih od dvije godine koje potječu iz područja u kojima se provedbom planova odobrenih u skladu s Pravilnikom o mjerama za praćenje određenih tvari i rezidua u živim životinjama i proizvodima životinjskog podrijetla otkrila opća prisutnost teških metala u okolišu;
- (l) je bilo nepropisno tretirano sredstvima za dekontaminaciju;
- (m) je bilo nepropisno tretirano ionizirajućim zračenjem ili UV zrakama;
- (n) sadrži strana tijela (osim, kod odstrijeljene slobodnoživuće divljači, materijala upotrijebljenih za lov životinje);
- (o) su prekoračene najveće propisane dopuštene razine radioaktivnosti;
- (p) pokazuje patoanatomske promjene, anomalije u konzistenciji, nedovoljno iskrvarenje (osim kod odstrijeljene slobodnoživuće divljači) ili organoleptičke anomalije, naročito intenzivan miris po spolu;
- (r) potječe od iscrpljene i mršave životinje;
- (s) sadrži specifičirani rizični materijal, osim u slučajevima predviđenim posebnim propisom;
- (t) je prljavo ili sadrži fekalna ili druga onečišćenja;
- (u) koje sadrži krv, koja zbog zdravstvenog stanja životinje od koje potječe ili kontaminacije tijekom procesa klanja, može predstavljati opasnost za javno zdravlje ili zdravlje životinja;
- (v) po mišljenju službenog veterinara, nakon što je ispitao sve bitne podatke, ono može predstavljati opasnost za javno zdravlje ili zdravlje životinja ili je zbog bilo kojeg drugog razloga neprikladno za prehranu ljudi.

2. Službeni veterinar može odrediti zahtjeve vezano za uporabu mesa dobivenog od životinja prisilno zaklanih izvan klaonice.

Odjeljak III. ODGOVORNOSTI I UČESTALOST KONTROLA

Poglavlje I. SLUŽBENI POMOĆNICI

Službeni pomoćnici mogu pomagati službenomu veterinaru u svim poslovima u skladu sa sljedećim ograničenjima i svim posebnim propisima utvrđenim u Odjeljku IV. ovoga Priloga:

1. vezano uz poslove revizije, službeni pomoćnici mogu jedino prikupljati podatke o dobroj higijenskoj praksi i postupcima koje se temelje na načelima sustava HACCP;
2. vezano uz ante mortem preglede i provjere vezane uz dobrobit životinja, službeni pomoćnici mogu obaviti jedino početnu provjeru životinja i pomagati u obavljanju isključivo praktičnih poslova; i
3. vezano uz post mortem preglede, službeni veterinar mora redovito provjeravati rad službenih pomoćnika, a ako se radi o životinjama koje su bile prisilno zaklane izvan klaonice, mora osobno obaviti pregled.

Poglavlje II. UČESTALOST KONTROLA

1. Najmanje jedan službeni veterinar mora biti nazočan:
 - (a) u klaonicama, tijekom ante mortem i post mortem pregleda; i
 - (b) u objektima za obradu odstrijeljene slobodno živuće divljači, tijekom post mortem pregleda.
2. U klaonicama i objektima za obradu divljači koji se određuju na temelju analize rizika, ako takvi objekti postoje, nadležno tijelo može prilagoditi ovaj zahtjev. U tim slučajevima:
 - (a) službeni veterinar ne mora biti nazočan u vrijeme obavljanja ante mortem pregleda u klaonici:
 - ako je službeni veterinar ili ovlašteni veterinar obavio ante mortem pregled na gospodarstvu podrijetla, provjerio podatke o lancu prehrane i priopćio rezultate provjere službenom pomoćniku u klaonici,
 - ako se službeni pomoćnik u klaonici uvjerio da podaci o lancu prehrane ne ukazuju na nikakav mogući problem vezan uz zdravstvenu ispravnost hrane i da su opće zdravstveno stanje i dobrobit životinje zadovoljavajući,
 - ako službeni veterinar redovito provjerava i uvjeri se u to da službeni pomoćnik pravilno obavlja te provjere;
 - (b) službeni veterinar ne mora biti nazočan cijelo vrijeme tijekom post mortem pregleda:
 - ako službeni pomoćnik obavlja post mortem pregled i odvaja sa strane meso s anomalijama kao i sve ostalo meso od iste životinje,
 - ako službeni veterinar naknadno pregleda sve takvo meso, i
 - ako službeni pomoćnik dokumentira svoje postupke i nalaze na način koji omogućuje službenomu veterinaru da se uvjeri da je udovoljeno normama.
- 2.1. Ako se radi o peradi i lagomorfima, službeni pomoćnik može odbaciti meso s anomalijama i u skladu s Odjeljkom IV. ovoga Priloga službeni veterinar ne mora sustavno pregledavati sve takvo meso.
3. Fleksibilnost koju predviđa točka 2. ovoga Poglavlja ne primjenjuje se:
 - (a) na životinje koje su prisilno zaklane;

- (b) na životinje za koje se sumnja da boluju od bolesti koja može štetno djelovati na zdravlje ljudi;
- (c) na goveda koja potječu iz stada koje nije proglašeno službeno slobodnim od tuberkuloze;
- (d) na goveda, ovce i koze koji potječu iz stada koje nije proglašeno službeno slobodnim od bruceloze;
- (e) u slučaju pojave bolesti koja se nalazi na popisu bolesti OIE-a. Navedeno se odnosi na životinje koje obolijevaju od te određene bolesti, a koje potječu iz regije kako je određeno u članku 2. Pravilnika o stavljanju u promet goveda i svinja (»Narodne novine«, broj 69/06);
- (f) ako su potrebne strože kontrole kako bi se uzele u obzir nove bolesti i određene bolesti s popisa OIE-a.

4. Što se tiče rasjekavaonica, nadležno tijelo mora osigurati da, dok se meso obrađuje, službeni veterinar ili službeni pomoćnik budu nazočni toliko često koliko je potrebno za ispunjenje ciljeva ovoga Pravilnika.

Poglavlje III.

POSEBNI POSLOVI VEZANI UZ PROIZVODNJU MESA PERADI I LAGOMORFA

Posebne poslove pri kontroli proizvodnje mesa peradi i lagomorfa u klaonici mogu obavljati službeni pomoćnici pod odgovornošću i nadzorom službenog veterinara. U tom slučaju, službeni veterinar je nazočan dok se obavljaju ante i post mortem pregledi i nadzire navedene poslove.

Poglavlje IV.

STRUČNA SPREMA

A. SLUŽBENI VETERINARI

1. Jedino one veterinare koji su položili ispit koji udovoljava zahtjevima iz točke 2. ovoga Dijela ministar može imenovati službenim veterinarima.
2. Nadležno tijelo brine o provedbi ispita. Ispitom se mora potvrditi znanje u sljedećim područjima u potrebnoj mjeri, ovisno o profilu i stručnoj spremi veterinara:
 - (a) nacionalno zakonodavstvo i zakonodavstvo Europske unije u području veterinarskog javnog zdravlja, zdravstvene ispravnosti hrane, zdravlja životinja, dobrobiti životinja i farmaceutskih tvari;
 - (b) načela zajedničke poljoprivredne politike, tržišne mjere, izvozne subvencije i otkrivanje prijevara (i u globalnom kontekstu: WTO, SPS, Codex Alimentarius, OIE);
 - (c) osnove prerade hrane i prehrambene tehnologije;
 - (d) načela, pojmovi i metode dobre proizvođačke prakse i upravljanja kakvoćom;
 - (e) upravljanje kakvoćom prije sakupljanja/izlovljavanja (dobra uzgojna praksa);
 - (f) promidžba i primjena načela higijene i zdravstvene ispravnosti hrane (dobra higijenska praksa);
 - (g) načela, pojmovi i metode analize rizika;
 - (h) načela, pojmovi i metode sustava HACCP i njegova primjena u cijelom lancu proizvodnje hrane;
 - (i) sprečavanje i suzbijanje opasnosti za zdravlje ljudi koje se prenose hranom;
 - (j) dinamika infekcija i trovanja u populaciji;
 - (k) dijagnostika u epidemiologiji;
 - (l) sustavi praćenja i nadzora;
 - (m) nadzorni pregledi i propisano ocjenjivanje sustava upravljanja sigurnošću hrane;
 - (n) načela suvremenih metoda ispitivanja i njihova primjena u dijagnostici;

- (o) informacijska i komunikacijska tehnologija u okviru veterinarskog javnog zdravstva;
- (p) rukovanje podacima i primjena biostatistike;
- (r) bitni aspekti vezani uz TSE;
- (s) dobrobit životinja u fazi proizvodnje, prijevoza i klanja;
- (t) ekološka pitanja vezana uz proizvodnju hrane (uključujući zbrinjavanje otpada);
- (u) načelo predostrožnosti i interesi potrošača; i
- (v) načela izobrazbe osoblja koje radi u lancu proizvodnje.

2.1. Kandidati mogu steći potrebno znanje u sklopu svog temeljnog veterinarskog obrazovanja ili kroz izobrazbu ili stručno iskustvo stečeno nakon dobivanja diplome veterinara. Nadležno tijelo može predvidjeti različite ispite kako bi se uzeli u obzir različiti profili kandidata. Međutim, ako nadležno tijelo ima zadovoljavajuće dokaze da je kandidat stekao sve potrebno znanje tijekom svog sveučilišnog obrazovanja ili tijekom stalnog obrazovanja kojim se stječe diploma o završenom poslijediplomskom studiju, ono ne mora zahtijevati polaganje ispita.

3. Veterinar mora imati sposobnost za multidisciplinarnu suradnju.

4. Pored toga, svaki službeni veterinar mora, prije nego počne raditi samostalno, steći praktična znanja tijekom probnog rada u trajanju od najmanje 200 sati. U tom razdoblju službeni veterinar radi pod nadzorom službenog veterinara u klaonicama, rasjekavaonicama i na gospodarstvima. Izobrazba se mora naročito odnositi na revizije sustava upravljanja sigurnošću hrane.

5. Službeni veterinar mora redovitim sudjelovanjem u aktivnostima stalnog obrazovanja i praćenjem stručne literature osuvremenjivati svoje znanje i biti u tijeku najnovijih dostignuća. Službeni veterinar mora, kad god je to moguće, svake godine sudjelovati u aktivnostima stalnog obrazovanja u skladu sa Zakonom o veterinarstvu.

6. Veterinari koji su već imenovani službenim veterinarima moraju posjedovati odgovarajuće znanje iz područja navedenih u točki 2. ovoga Dijela. Prema potrebi, to znanje moraju steći u okviru stalnog obrazovanja koje određuje nadležno tijelo.

7. Bez obzira na točke 1. do 6. ovoga Dijela, nadležno tijelo može imenovati službene veterinare s nepunim radnim vremenom koji su odgovorni za veterinarske preglede u malim subjektima u poslovanju s hranom.

B. SLUŽBENI POMOĆNICI

1. Jedino one osobe koje su završile izobrazbu i položile ispit u skladu sa sljedećim zahtjevima iz točke 2. ovoga Dijela, nadležno tijelo može imenovati službenim pomoćnicima.

2. Nadležno tijelo organizira provedbu ispita. Da bi mogli pristupiti ispitu, kandidati moraju dokazati da su završili:

- (a) najmanje 500 sati teoretske izobrazbe i najmanje 400 sati praktične izobrazbe iz područja koja su navedena u točki 5. ovoga Dijela; i
- (b) dodatnu izobrazbu koja je potrebna da bi službeni pomoćnici mogli stručno obavljati svoje dužnosti.

3. Praktična izobrazba iz točke 2. podtočke (a) ovoga Dijela mora se održavati u klaonicama i rasjekavaonicama pod nadzorom službenoga veterinara te na gospodarstvima i u drugim odgovarajućim objektima.

4. Izobrazba i ispiti moraju se u prvom redu odnositi na crveno meso i meso peradi. Osobe koje su završile izobrazbu u jednom od ova dva područja te položile odgovarajući ispit moraju proći jedino skraćenu izobrazbu da bi polagale ispit iz drugog područja. Izobrazba i ispiti moraju se, prema potrebi, odnositi na slobodnoživuću divljač, divljač iz uzgoja i lagomorfe.

5. Izobrazba za službene pomoćnike mora obuhvaćati sljedeća područja, a ispitima se moraju potvrditi stečena znanja iz tih područja:

(a) vezano uz gospodarstva:

teoretski dio:

- poznavanje s organizacijom poljoprivredne industrije, metodama proizvodnje, međunarodnim prometom itd.,
- dobra praksa u stočarstvu,
- temeljno znanje o bolestima, naročito o zoonozama – virusima, bakterijama, parazitima itd.,
- monitoring bolesti, uporaba lijekova i cjepiva, testiranje na rezidue,
- higijenska i zdravstvena kontrola,
- dobrobit životinja na gospodarstvu i tijekom prijevoza,
- zahtjevi zaštite okoliša – u zgradama, na farmama i općenito,
- relevantni propisi,
- interesi potrošača i kontrola kakvoće;

praktični dio:

- posjeti različitim vrstama gospodarstava u kojima se primjenjuju različite uzgojne metode,
- posjeti proizvodnim objektima,
- promatranje utovara i istovara životinja,
- laboratorijske vježbe,
- veterinarski pregledi,
- dokumentacija;

(b) vezano uz klaonice i rasjekavaonice:

teoretski dio:

- poznavanje s organizacijom rada mesne industrije, metodama proizvodnje, međunarodnom trgovinom i tehnologijom klanja životinja i rasijecanja mesa,
- osnovno znanje o higijeni i dobroj higijenskoj praksi, a naročito o industrijskoj higijeni, higijeni klanja, rasijecanja i skladištenja te higijeni rada,
- sustav HACCP i revizija postupaka koji se temelje na sustavu HACCP,
- dobrobit životinja pri istovaru nakon prijevoza i u klaonici,
- osnovna znanja o anatomiji i fiziologiji zaklanih životinja,
- osnovno znanje o patologiji zaklanih životinja,
- osnovno znanje o patološkoj anatomiji zaklanih životinja,
- odgovarajuće znanje o TSE i drugim važnim zoonozama i uzročnicima zoonoza,
- poznavanje metoda i postupaka klanja, pregleda, pripreme, pakiranja, ambalažiranja i prijevoza svježeg mesa,
- osnovno znanje o mikrobiologiji,
- ante mortem pregled,
- pregled na trihinelozu,
- post mortem pregled,
- administrativni poslovi,
- poznavanje odgovarajućih propisa,
- postupak uzorkovanja,
- pitanja vezana uz protupravno postupanje;

praktični dio:

- identifikacija životinja,
- provjera dobi životinja,
- pregled i procjena zaklanih životinja,
- post mortem pregledu u klaonici,
- pregled na trihinelozu,
- utvrđivanje životinjske vrste pregledavanjem tipičnih dijelova životinje,
- utvrđivanje dijelova zaklanih životinja kod kojih je došlo do promjena te sastavljanje bilježaka o tomu,

- kontrola higijene, uključujući reviziju dobre higijenske prakse i postupke koji se temelje na sustavu HACCP,
- bilježenje rezultata ante mortem pregleda,
- uzorkovanje,
- sljedivost mesa,
- dokumentacija.

6. Službeni pomoćnici moraju redovitim sudjelovanjem u aktivnostima stalnog obrazovanja i praćenjem stručne literature osuvremenjivati svoje znanje i biti u tijeku najnovijih dostignuća. Službeni pomoćnik mora, kad god je to moguće, svake godine sudjelovati u aktivnostima stalnog obrazovanja.

7. Osobe koje su već imenovane službenim pomoćnicima moraju posjedovati odgovarajuće znanje o područjima iz točke 5. ovoga Dijela. Prema potrebi, to znanje moraju steći u okviru sustavne izobrazbe koju određuje nadležno tijelo.

8. Ako službeni pomoćnici obavljaju jedino uzorkovanje i analize vezane uz preglede na trihinelozu obvezna je izobrazba isključivo za te poslove.

Odjeljak IV. POSEBNI ZAHTJEVI

Poglavlje I. DOMAĆA GOVEDA

A. GOVEDA MLAĐA OD ŠEST TJEDANA

Trupovi i nusproizvodi životinjskog podrijetla i jestivi nusproizvodi goveda mlađih od šest tjedana moraju se podvrgnuti sljedećim post mortem pregledima:

1. vizualni pregled glave i ždrijela; zarezivanje i pregled retrofaringealnih limfnih čvorova (*Lnn retropharyngiales*); pregled usne šupljine i ždrijela; palpacija jezika;
2. vizualni pregled pluća, dušnika i jednjaka; palpacija pluća; zarezivanje i pregled bronhijalnih i medijastinalnih limfnih čvorova (*Lnn. bifurcationes, eparteriales i mediastinales*). Dušnik i glavni ogranci bronhija moraju se otvoriti po dužini, a donja trećina pluća se mora zarezati okomito na glavnu os; ovi rezovi nisu potrebni ako pluća nisu namijenjena prehrani ljudi;
3. vizualni pregled osrčja i srca, pri čemu se srce zareže uzdužno kako bi se otvorile srčane klijetke te zarezala srčana pregrada;
4. vizualni pregled ošita;
5. vizualni pregled jetre, te limfnih čvorova jetre i pankreasa (*Lnn portales*); palpacija i, prema potrebi, zarezivanje jetre i njezinih limfnih čvorova;
6. vizualni pregled želučano-crijevnog trakta, mezenterija te limfnih čvorova oko želuca i mezenterija (*Lnn. gastrici, mesenterici, craniales i caudales*); palpacija i, prema potrebi, zarezivanje limfnih čvorova oko želuca i mezenterija;
7. vizualni pregled i, prema potrebi, palpacija slezene;
8. vizualni pregled bubrega; ako je potrebno, zarezivanje bubrega i pripadajućih limfnih čvorova *Lnn. renales*);
9. vizualni pregled porebrice i potrbušnice;
10. vizualni pregled i palpacija područja oko pupka i zglobova. U slučaju sumnje, mora se zarezati područje oko pupka i otvoriti zglobove te pregledati sinovijalnu tekućinu.

B. GOVEDA STARIJA OD ŠEST TJEDANA

Trupovi te nusproizvodi životinjskog podrijetla i jestivi nusproizvodi goveda starijih od šest tjedana moraju se podvrgnuti sljedećim post mortem pregledima:

1. vizualni pregled glave i ždrijela; zarezivanje i pregled mandibularnih, retrofaringealnih i parotidnih limfnih čvorova (*Lnn retropharyngiales, mandibulares i parotidei*); pregled vanjskih mišića za žvakanje (*musculus masseter*), na kojima se naprave dva reza paralelno s donjom čeljusti, te unutarnjih mišića za žvakanje (*musculus pterygoideus*) koji se zarežu jednim rezom. Jezik se mora osloboditi da bi se mogao obaviti detaljan vizualni pregled usne šupljine i ždrijela, a i sam jezik se mora pregledati vizualno i palpacijom.
2. vizualni pregled dušnika i jednjaka; vizualni pregled i palpacija pluća; zarezivanje i pregled bronhijalnih i medijastinalnih limfnih čvorova (*Lnn. bifurcationes, eparteriales i mediastinales*). Dušnik i glavni ogranci bronhija moraju se otvoriti po dužini, a donja trećina pluća se mora zarezati okomito na njihove glavne osi; ovi rezovi nisu potrebni ako pluća nisu namijenjena prehrani ljudi;
3. vizualni pregled osrčja i srca, pri čemu se srce zareže uzdužno kako bi se otvorile srčane klijetke te zarezala srčana pregrada;
4. vizualni pregled ošita;
5. vizualni pregled i palpacija jetre te limfnih čvorova jetre i gušterače (*Lnn portales*); zarezivanje na visceralnoj strani jetre te na bazi kaudalnog reznja – spiegelovog reznja, (*lobus caudatus*) kako bi se pregledali žučni kanali;
6. vizualni pregled želučano-crijevnog trakta, trbušne maramice te limfnih čvorova želuca i trbušne maramice (*Lnn. gastrici, mesenterici, craniales i caudales*); palpacija i, prema potrebi, zarezivanje limfnih čvorova. želuca i trbušne maramice;
7. vizualni pregled i, prema potrebi, palpacija slezene;
8. vizualni pregled bubrega te, ako je potrebno, zarezivanje bubrega i pripadajućih limfnih čvorova (*Lnn. renales*);
9. vizualni pregled porebrice i potrbušnice;
10. vizualni pregled spolnih organa (osim penisa ako je već uklonjen);
11. vizualni pregled i, ako je potrebno, palpacija i zarezivanje vimena i pripadajućih limfnih čvorova (*Lnn. supramammarii*). Kod krava se svaka polovica vimena mora otvoriti dugim dubokim rezom do cisterne (*sinus lactiferes*), te se moraju zarezati limfni čvorovi vimena, osim ako vime nije namijenjeno prehrani ljudi.

Poglavlje II. DOMAĆE OVCE I KOZE

Trupovi te nusproizvodi životinjskog podrijetla i jestivi nusproizvodi ovaca i koza moraju se podvrgnuti sljedećim post mortem pregledima:

1. vizualni pregled glave nakon skidanja kože i, u slučaju sumnje, pregled ždrijela, usta, jezika te retrofaringealnih i parotidnih limfnih čvorova. Ne dovodeći u pitanje propise o zaštiti zdravlja životinja, ovi pregledi nisu potrebni ako glava, uključujući jezik i mozak, neće biti upotrijebljena za prehranu ljudi;
2. vizualni pregled pluća, dušnika i jednjaka; palpacija pluća te bronhijalnih i medijastinalnih limfnih čvorova (*Lnn. bifurcationes, eparteriales i mediastinales*); u slučaju sumnje, mora se obaviti zarezivanje i pregled ovih organa i limfnih čvorova;
3. vizualni pregled osrčja i srca; u slučaju sumnje, srce se zarezuje i pregledava;
4. vizualni pregled ošita;
5. vizualni pregled jetre te limfnih čvorova jetre i gušterače (*Lnn portales*); palpacija jetre i njezinih limfnih čvorova; zarezivanje na visceralnoj strani jetre kako bi se pregledali žučni kanali;
6. vizualni pregled želučano-crijevnog trakta, trbušne maramice te limfnih čvorova želuca i

trbušne maramice (*Lnn. gastrici, mesenterici, craniales i caudales*);

7. vizualni pregled i, prema potrebi, palpacija slezene;

8. vizualni pregled bubrega; ako je potrebno, zarezivanje bubrega i pripadajućih limfnih čvorova (*Lnn. renales*);

9. vizualni pregled porebrice i potrbušnice;

10. vizualni pregled spolnih organa (osim penisa ako je već uklonjen);

11. vizualni pregled vimena i pripadajućih limfnih čvorova;

12. vizualni pregled i palpacija područja oko pupka i zglobova mladih životinja. U slučaju sumnje, mora se zarezati područje oko pupka i otvoriti zglobove te sinovijalnu tekućinu pregledati.

Poglavlje III. DOMAĆI KOPITARI

Trupovi te nusproizvodi životinjskog podrijetla i jestivi nusproizvodi kopitara moraju se podvrgnuti sljedećim pregledima poslije klanja:

1. vizualni pregled glave i, nakon što se oslobodi jezik, ždrijela; palpacija i, prema potrebi, zarezivanje mandibularnih, retrofaringealnih i parotidnih limfnih čvorova (*Lnn. retropharyngiales, mandibulares i parotidei*). Jezik se mora osloboditi kako bi se mogao obaviti detaljan vizualni pregled usne šupljine i ždrijela, a i sam jezik se mora pregledati vizualno i palpacijom.

2. vizualni pregled pluća, dušnika i jednjaka; palpacija pluća; palpacija i, prema potrebi, zarezivanje bronhijalnih i medijastinalnih limfnih čvorova (*Lnn. bifurcationes, eparteriales i mediastinales*). Dušnik i glavni ogranci bronhija moraju se otvoriti po dužini, a donja trećina pluća se mora zarezati okomito na njihove glavne osi; međutim, ovi rezovi nisu potrebni ako pluća nisu namijenjena prehrani ljudi;

3. vizualni pregled osrčja i srca, pri čemu se srce zareže uzdužno kako bi se otvorile srčane klijetke te zarezala srčana pregrada;

4. vizualni pregled ošita;

5. vizualni pregled, palpacija i, prema potrebi, zarezivanje jetre te limfnih čvorova jetre i gušterače (*Lnn. portales*);

6. vizualni pregled želučano-crijevnog trakta, trbušne maramice te limfnih čvorova želuca i trbušne maramice (*Lnn. gastrici, mesenteric, craniales i caudales*); prema potrebi, zarezivanje limfnih čvorova želudaca i trbušne maramice;

7. vizualni pregled i, prema potrebi, palpacija slezene;

8. vizualni pregled i palpacija bubrega; ako je potrebno, zarezivanje bubrega i pripadajućih limfnih čvorova (*Lnn. renales*);

9. vizualni pregled porebrice i potrbušnice;

10. vizualni pregled spolnih organa pastuha (osim penisa ako je već uklonjen) i kobilu;

11. vizualni pregled vimena i pripadajućih limfnih čvorova (*Lnn. supramammarii*) te, prema potrebi, zarezivanje limfnih čvorova vimena;

12. vizualni pregled i palpacija područja oko pupka i zglobova mladih životinja. U slučaju sumnje, mora se zarezati područje oko pupka i otvoriti zglobove, a sinovijalna tekućina mora se pregledati.

13. svi sivi ili bijeli konji moraju se pretražiti na melanozu i melanome pregledom mišića i limfnih čvorova (*Lnn. subrhomboidei*) plečke ispod lopatične hrskavice nakon što se olabave vezivni mišići jedne plečke. Bubrezi se otvaraju i pregledavaju tako da se napravi rez kroz cijeli bubrež.

Poglavlje IV.
DOMAĆE SVINJE

A. ANTE MORTEM PREGLED

1. Nadležno tijelo može odlučiti da se svinje koje su namijenjene klanju moraju prije klanja pregledati na gospodarstvu podrijetla. U tom slučaju, klanje proizvodne serije svinja s nekog gospodarstva može se dopustiti jedino:
 - (a) ako ih prati zdravstvena svjedodžba predviđena u Poglavlju X. Dijelu A. ovoga Priloga;
 - (b) ako su ispunjeni zahtjevi iz stavaka 2. do 5. ovoga članka:
2. Ante mortem pregled koji se obavlja na gospodarstvu podrijetla mora obuhvaćati:
 - (a) kontrolu evidencija ili dokumentacije na gospodarstvu, uključujući podatke o lancu prehrane;
 - (b) pregled svinja kako bi se utvrdilo:
 - boluju li od bolesti ili stanja koji se mogu prenijeti na životinje ili ljude ako se njima rukuje ili ako se konzumira njihovo meso, odnosno ponašaju li se, pojedinačno ili grupno, na način koji ukazuje da bi se takva bolest mogla javiti,
 - pokazuju li znakove poremećaja u općem ponašanju ili znakove bolesti zbog kojih bi meso moglo biti neprikladno za prehranu ljudi, ili
 - postoje li dokazi ili razlozi za sumnju da sadrže rezidue u količinama koje premašuju razine utvrđene propisima, ili rezidue zabranjenih tvari.
3. Ante mortem pregled na gospodarstvu mora obaviti službeni veterinar ili ovlašteni veterinar. Svinje se moraju poslati izravno u klaonicu i ne smiju se miješati s drugim svinjama.
4. Ante mortem pregled koji se obavlja u klaonici mora obuhvaćati jedino:
 - (a) provjeru identiteta životinje; i
 - (b) pregled kojim se provjerava jesu li se poštovali propisi o dobrobiti životinja te pokazuju li svinje znakove stanja koje bi moglo štetno djelovati na zdravlje ljudi ili životinja. Ovaj pregled može obaviti službeni pomoćnik.
5. Ukoliko se svinje ne zakolju u roku od tri dana od izdavanja zdravstvene svjedodžbe predviđene točkom 1. podtočkom (a) ovoga Dijela:
 - (a) u slučaju da još nisu napustile gospodarstvo podrijetla na putu za klaonicu, moraju se ponovo pregledati i mora se izdati nova zdravstvena svjedodžba;
 - (b) u slučaju da su već na putu za klaonicu ili su već u klaonici, klanje se može dopustiti nakon što se ocijene razlozi odgađanja, pod uvjetom da se svinje podvrgnu daljnjem veterinarskom ante mortem pregledu.

B. POST MORTEM PREGLED

1. Trupovi te nusproizvodi životinjskog podrijetla i jestivi nusproizvodi svinja, osim onih iz članka 2. stavka 2. ovoga Pravilnika, moraju se podvrgnuti sljedećim post mortem pregledima:
 - (a) vizualni pregled glave i ždrijela; zarezivanje i pregled mandibularnih limfnih čvorova (*Lnn mandibulares*); vizualni pregled usne šupljine, ždrijela i jezika;
 - (b) vizualni pregled pluća, dušnika i jednjaka, palpacija pluća te bronhijalnih i medijastinalnih limfnih čvorova (*Lnn. bifurcationes, eparteriales i mediastinales*). Dušnik i glavni ogranci bronhija moraju se otvoriti po dužini, a donja trećina pluća se mora zarezati okomito na njihove glavne osi; međutim, ovi rezovi nisu potrebni ako pluća nisu namijenjena prehrani ljudi;
 - (c) vizualni pregled osrčja i srca, pri čemu se srce zareže uzdužno kako bi se otvorile srčane

klijetke te zarezala srčana pregrada;

(d) vizualni pregled ošita;

(e) vizualni pregled jetara te limfnih čvorova jetara i gušterače (*Lnn portales*); palpacija jetre i njezinih limfnih čvorova;

(f) vizualni pregled želučano-crijevnog trakta, trbušne maramice te limfnih čvorova želuca i trbušne maramice (*Lnn. gastrici, mesenteric, craniales i caudales*); palpacija i, prema potrebi, zarezivanje limfnih čvorova želuca i trbušne maramice;

(g) vizualni pregled i, prema potrebi, palpacija slezene;

(h) vizualni pregled bubrega; ako je potrebno, zarezivanje bubrega i pripadajućih limfnih čvorova (*Lnn. renales*);

(i) vizualni pregled porebrice i potrbušnice;

(j) vizualni pregled spolnih organa (osim penisa ako je već uklonjen);

(k) vizualni pregled vimena i pripadajućih limfnih čvorova (*Lnn. supramammarii*); zarezivanje limfnih čvorova vimena kod krmača;

(l) vizualni pregled i palpacija područja oko pupka i zglobova mladih životinja; u slučaju sumnje, mora se zarezati područje oko pupka i otvoriti zglobove.

2. Nadležno tijelo može odlučiti, na temelju epidemioloških i drugih podataka s gospodarstva, da se tovnje svinje koje su od odbijanja držane u kontroliranim uvjetima smještaja u okviru integriranih sustava proizvodnje, u nekim ili svim slučajevima iz stavka 1., podvrgavaju jedino vizualnom pregledu.

Poglavlje V.

PERAD

A. ANTE MORTEM PREGLED

1. Službeni veterinar može odlučiti da se perad koja je namijenjena klanju prije klanja pregleda na gospodarstvu podrijetla. U tom slučaju, klanje jata peradi s nekog gospodarstva može se dopustiti jedino:

(a) ako ih prati zdravstvena svjedodžba u skladu s posebnim provedbenim propisom; i

(b) ako su ispunjeni zahtjevi iz točaka 2. do 5. ovoga Dijela.

2. Ante mortem pregled koji se obavlja na gospodarstvu podrijetla mora obuhvaćati:

(a) kontrolu evidencija ili dokumentacije na gospodarstvu, uključujući podatke o lancu prehrane;

(b) pregled jata kako bi se utvrdilo da li ptice:

– boluju od bolesti ili stanja koji se mogu prenijeti na životinje ili ljude ako se njima rukuje ili ako se konzumira njihovo meso, odnosno ponašaju li se na način koji ukazuje da bi se takva bolest mogla javiti,

– pokazuju li životinje znakove poremećaja u općem ponašanju ili znakove bolesti zbog kojih bi njihovo meso moglo biti neprikladno za prehranu ljudi, ili

– postoje li dokazi ili razlozi za sumnju da sadrže zaostale kemijske tvari (rezidue) u količinama koje premašuju razine utvrđene propisima, ili ostatke zabranjenih tvari.

3. Ante mortem pregled na gospodarstvu mora obaviti službeni veterinar ili ovlašteni veterinar.

4. Ante mortem pregled koji se obavlja u klaonici mora obuhvaćati jedino:

(a) provjeru identiteta životinje; i

(b) pregled kojim se provjerava jesu li se poštovali propisi o dobrobiti životinja te pokazuje li perad znakove stanja koje bi moglo štetno djelovati na zdravlje ljudi ili životinja. Ovaj pregled može obaviti službeni pomoćnik.

5. Ukoliko se ptice ne zakolju u roku od tri dana od izdavanja zdravstvene svjedodžbe iz točke

1. podtočke (a) ovoga Dijela:

(a) u slučaju da jato još nije napustilo gospodarstvo podrijetla na putu za klaonicu, mora se ponovo pregledati i mora se izdati nova zdravstvena svjedodžba;

(b) u slučaju da je jato već na putu za klaonicu ili je već u klaonici, klanje se može dopustiti nakon što se ocijene razlozi odgađanja, pod uvjetom da se jato ponovo pregleda.

6. Ukoliko se ante mortem pregled ne obavi na gospodarstvu, službeni veterinar mora pregledati jato u klaonici.

7. Ako perad pokazuje kliničke simptome bolesti, ne smije se klati za prehranu ljudi. Ove se ptice može zaklati na liniji klanja na kraju normalnog procesa klanja, ako se poduzmu mjere predostrožnosti kako bi se izbjegla opasnost od širenja patogenih organizama te ako se odmah nakon njihovog klanja oprema i prostori očiste i dezinficiraju.

8. Ako se radi o peradi koja se uzgaja za proizvodnju »masne jetre (foie gras)« te o peradi s odgođenom evisceracijom koja je zaklana na gospodarstvu podrijetla, ante mortem pregled mora se obaviti u skladu s točkom 2. i 3. ovoga Dijela. Svjedodžba sastavljena prema obrascu iz Dijela C. ovoga Poglavlja mora pratiti trupove kod kojih nije obavljena evisceracija do klaonice ili rasjekavaonice.

B. POST MORTEM PREGLED

1. Poslije klanja, sve se ptice mora pregledati u skladu s Odjeljkom I. i III. ovoga Priloga.

Pored toga, službeni veterinar mora osobno obaviti sljedeće preglede:

(a) dnevni pregled unutarnjih organa i tjelesnih šupljina na reprezentativnom uzorku ptica

(b) detaljni pregled na slučajnom uzorku, dijelova ptica ili cijelih ptica koje su nakon pregleda poslije klanja proglašene neprikladnima za prehranu ljudi, pri čemu se uzorak uzima slučajnim odabirom iz svake proizvodne serije ptica istog podrijetla; i

(c) sve dodatne preglede koji su potrebni kada postoji razlog za sumnju da je meso odnosnih ptica neprikladno za prehranu ljudi.

2. Ako se radi o peradi koja se uzgaja za proizvodnju masne jetre (foie gras) te o peradi s odgođenom evisceracijom koja je dobivena na gospodarstvu podrijetla, pregled poslije klanja mora uključivati i kontrolu svjedodžbe koja prati trupove. Ako se ti trupovi prevoze izravno s gospodarstva u rasjekavaonicu, pregled poslije klanja mora se obaviti u rasjekavaonici.

C. MODEL ZDRAVSTVENE SVJEDODŽBE

ZDRAVSTVENA SVJEDODŽBA

za perad namijenjenu proizvodnji masne jetre (foie gras) i perad s odgođenom evisceracijom koja je zaklana na gospodarstvu podrijetla

Nadležna služba:

Br:

1. Identifikacija ne evisceriranih trupova

Vrsta:

Broj:

2. Podrijetlo ne evisceriranih trupova

Adresa gospodarstva:

3. Odredište ne evisceriranih trupova

Ne eviscerirani trupovi prevest će se u sljedeću rasjekavaonicu:

4. Izjava

Ja, dolje potpisani, potvrđujem da:

– gore opisani ne eviscerirani trupovi pripadaju pticama koja su prije klanja bile pregledane na gore navedenom gospodarstvu u (vrijeme), dana (datum) te je utvrđeno da su zdrave;

– evidencije i dokumentacija koji se odnose na ove životinje udovoljavaju propisanim odredbama te ne zabranjuju klanje odnosnih ptica.

Sastavljeno u:

(Mjesto)

dana:

(Datum)

Pečat

(Potpis službenoga ili ovlaštenoga veterinara)

Poglavlje VI. LAGOMORFI IZ UZGOJA

Na lagomorfe iz uzgoja primjenjuju se zahtjevi za perad.

Poglavlje VII. DIVLJAČ IZ UZGOJA

A. Ante mortem pregled

1. Ante mortem pregled može se obaviti na gospodarstvu podrijetla ako su ispunjeni zahtjevi iz Priloga III. Odjeljka III. Pravilnika o higijeni hrane životinjskog podrijetla U tom slučaju, ante mortem pregled mora obaviti službeni veterinar ili ovlašteni veterinar.
2. Ante mortem pregled koji se obavlja na gospodarstvu mora uključivati kontrolu evidencija i dokumentacije na gospodarstvu, uključujući i podatke o lancu prehrane.
3. Kada se ante mortem pregled obavlja ne više od tri dana prije dopreme životinja u klaonicu i ako se životinje isporučuju u klaonicu žive, ante mortem pregled u klaonici mora obuhvaćati samo:
 - (a) provjeru identifikacije životinje; i
 - (b) pregled kojim se provjerava jesu li se poštovali propisi o dobrobiti životinja te pokazuju li životinje znakove stanja koje bi moglo štetno djelovati na zdravlje ljudi ili životinja.
4. Svjedodžba sastavljena u skladu s posebnim provedbenim propisom mora pratiti životinje koje su pregledane na gospodarstvu.

B. Post mortem pregled

1. Post mortem pregled uključuje palpaciju i, ako se procijeni da je to potrebno, zarezivanje onih dijelova životinje kod kojih je došlo do bilo kakvih promjena ili koji su sumnjivi iz bilo kojeg drugog razloga.
2. Postupci post mortem pregleda poslije klanja koji su opisani za goveda i ovce, domaće svinje i perad primjenjuju se na odgovarajuću vrstu divljači iz uzgoja.
3. Ukoliko su životinje zaklane na gospodarstvu, službeni veterinar u klaonici mora pregledati

svjedodžbu koja ih prati.

Poglavlje VIII. SLOBODNOŽIVUĆA DIVLJAČ

A. Post mortem pregled – Pregled poslije odstrela

1. Slobodnoživuću divljač mora se pregledati što je moguće prije nakon prijema u objekt za obradu divljači.
2. Službeni veterinar uzima u obzir izjavu ili podatke koje u skladu s odredbama Pravilnika o higijeni hrane životinjskog podrijetla dostavi izučena osoba uključena u lov životinje.
3. Tijekom post mortem pregleda, službeni veterinar mora obaviti:
 - (a) vizualni pregled trupa, njegovih šupljina i, prema potrebi, organa kako bi:
 - otkrio sve anomalije koje nisu rezultat lova. Dijagnoza se može temeljiti na svim podacima koje izučena osoba dostavi u svezi s ponašanjem životinje prije odstrela,
 - se uvjerio da je smrt uzrokovana lovom, a ne drugim razlozima.Ako se ocjena ne može donijeti samo na temelju vizualnoga pregleda, mora se obaviti opsežnije ispitivanje u laboratoriju;
 - (b) ispitivanje organoleptičkih anomalija;
 - (c) palpaciju organa, prema potrebi;
 - (d) ako postoje ozbiljni razlozi za sumnju na prisutnost rezidua ili kontaminanata, obavlja analizu uzorkovanjem rezidua koji nisu rezultat procesa lova, uključujući i kontaminante iz okoliša. Ukoliko se na temelju tih sumnji obavljaju opsežnija ispitivanja, veterinar mora sačekati završetak ispitivanja prije nego ocijeni svu divljač odstrijeljenu tijekom određenog lova, odnosno one dijelove za koje se sumnja da pokazuju iste anomalije;
 - (e) otkrivanje značajki koje ukazuju da meso predstavlja opasnost za zdravlje, uključujući:
 - nenormalno ponašanje ili poremećaj općeg stanja žive životinje na koje je ukazao lovac,
 - generalizirana prisutnost tumora ili apscesa na različitim unutarnjim organima ili mišićima,
 - artritis, orhitis, patološke promjene na jetri ili slezeni, upala crijeva ili područja oko pupka,
 - prisutnost stranih tijela, koji nisu rezultat lova, u tjelesnim šupljinama, želucu ili crijevima ili u mokraći, ukoliko je vidljiva promjena u boji porebrice i potrbušnice (ako postoje navedeni unutarnji organi),
 - prisutnost parazita,
 - stvaranje velikih količina plinova u želučano-crijevnom traktu uz promjenu boje unutarnjih organa (ako navedeni organi postoje),
 - značajne anomalije u pogledu boje, konzistencije ili mirisa mišićnog tkiva i organa,
 - stari otvoreni prijelomi,
 - izuzetna mršavost i/ili opći ili lokalni edem,
 - svježe srašćivanje uz porebricu i potrbušnicu, i
 - druge očite velike promjene, kao što je raspadanje.
4. Ukoliko to zahtijeva službeni veterinar, kralježnica i glava moraju se rasjeci po dužini.
5. U slučaju sitne slobodnoživuće divljači kod koje nije obavljena evisceracija odmah nakon odstrela, službeni veterinar mora obaviti post mortem pregled na reprezentativnom uzorku životinja iz istog izvora. Ukoliko se pregledom otkrije bolest koja je prenosiva na čovjeka ili bilo koja značajka koja je navedena u točki 3. podtočki (e) ovoga Dijela, službeni veterinar mora obaviti dodatne preglede na cijeloj seriji kako bi odredio mora li se životinja proglasiti neprikladnom za prehranu ljudi odnosno mora li se svaki trup pojedinačno pregledati.
6. U slučaju sumnje, službeni veterinar može obaviti dodatna rasijecanja i preglede odgovarajućih dijelova životinja kako bi postavio konačnu dijagnozu.

B. Odluke nakon kontrola

Pored slučajeva predviđenih Poglavljem V. Odjeljkom II. ovoga Pravilnika, meso kod kojega se tijekom post mortem pregleda otkriju značajke koje su navedene u točki 3. podtočki (e) Dijela A. ovoga Poglavlja mora se proglasiti neprikladnim za prehranu ljudi.

Poglavlje IX. POSEBNE OPASNOSTI

A. Transmisive spongiformne encefalopatije

Pri obavljanju službenih kontrola vezanih uz TSE moraju se uzeti u obzir zahtjevi Pravilnika za sprječavanje pojave, kontrolu i iskorjenjivanje određenih transmisivnih spongiformnih encefalopatija i drugih posebnih propisa.

B. Cisticerkoza

1. Postupci post mortem pregleda koji su opisani u Poglavlju I. i IV. ovoga Odjeljka predstavljaju minimalne zahtjeve za pregled na cisticerkozu kod goveda starijih od šest tjedana i svinja. Pored toga, mogu se primijeniti i posebni serološki testovi. Kod goveda starijih od šest tjedana nije obvezna zarezivanje mišića za žvakanje pri post mortem pregledu ako se primjenjuje posebni serološki test. Isto se odnosi i na goveda starija od šest tjedana koja su uzgojena na gospodarstvu za koje je službeno potvrđeno da je slobodno od cisticerkoze.
2. Meso zaraženo cisticerkozom mora se proglasiti neprikladnim za prehranu ljudi. Ako zaraženost cisticerkozom nije zahvatila cijelu životinju, dijelovi životinje koji nisu zaraženi mogu se proglasiti prikladnim za prehranu ljudi nakon što se podvrgnu hladnom tretmanu.

C. Trihineloz

1. Trupovi svinja (domaćih svinja, divljih svinja iz uzgoja i divljih slobodnoživućih svinja), kopitara i drugih vrsta koje obolijevaju od trihineloze moraju se ispitati na trihinelozu u skladu s posebnim propisima o trihinelozu.
2. Meso životinja zaraženih trihinelozom mora se proglasiti neprikladnim za prehranu ljudi.

D. Sakagija

1. Kopitari se moraju ispitati na sakagiju. Ispitivanje kopitara na sakagiju mora uključivati pažljivi pregled sluznice dušnika, grkljana, nosnih šupljina te sinusa i njihovih šupljina, nakon što se glava raspolovi po sredini i izreže nosna pregrada.
2. Meso konja kod kojih je dijagnosticirana sakagija mora se proglasiti neprikladnim za prehranu ljudi.

E. Tuberkuloza

1. Životinje koje su pokazale pozitivnu ili sumnjivu reakciju na tuberkulin ili kod kojih postoje drugi razlozi za sumnju na infekciju, moraju se klasi odvojeno od drugih životinja, pri čemu se moraju poduzeti mjere zaštite kako bi se spriječila kontaminacija drugih trupova, linije klanja i osoblja koje se nalazi u klaonici.
2. Sve meso životinja kod kojih su post mortem pregledom otkrivene lokalizirane

tuberkulozne promjene na većem broju organa ili dijelova trupa mora se proglasiti neprikladnim za prehranu ljudi. Ako je tuberkulozna promjena otkrivena u limfnim čvorovima samo jednog organa ili dijela trupa, samo se zaraženi organ ili dio trupa te pripadajući limfni čvorovi moraju proglasiti neprikladnim za prehranu ljudi.

F. Bruceloza

1. Životinje koje su pokazale pozitivnu ili sumnjivu reakciju na test na brucelozu ili kod kojih postoje drugi razlozi za sumnju na infekciju, moraju se klasi odvojeno od drugih životinja, pri čemu se moraju poduzeti mjere zaštite kako bi se spriječila kontaminacija drugih trupova, linije klanja i osoblja koje se nalazi u klaonici.

2. Sve meso životinja kod kojih se post mortem pregledom otkriju promjene koje ukazuju na akutnu infekciju brucelozom mora se proglasiti neprikladnim za prehranu ljudi. Kod životinja koje pokazuju pozitivnu ili sumnjivu reakciju na test na brucelozu, vime, genitalni trakt i krv moraju se proglasiti neprikladnim za prehranu ljudi, čak i ako se ne otkriju nikakve promjene.

Poglavlje X.

MODEL ZDRAVSTVENE SVJEDODŽBE

A. MODEL ZDRAVSTVENE SVJEDODŽBE ZA ŽIVE ŽIVOTINJE

ZDRAVSTVENA SVJEDODŽBA

za žive životinje koje se prevoze s gospodarstva u klaonicu

Nadležna služba:

Br:

1. Identifikacija životinja

Vrsta:

Broj životinja:

Identifikacijska oznaka:

2. Podrijetlo životinja

Adresa gospodarstva podrijetla:

Identifikacija gospodarstva(*):

3. Odredište životinja

Životinje će se prevesti u sljedeću klaonicu:

sljedećim prijevoznim sredstvom:

4. Ostali bitni podaci

.....

5. Izjava

Ja, dolje potpisani, potvrđujem da:

– su gore opisane životinje bile pregledane na gore navedenom gospodarstvu u (vrijeme), dana (datum) te je utvrđeno da su zdrave;

– evidencije i dokumentacija koji se odnose na ove životinje udovoljavaju zakonskim propisima te ne zabranjuju klanje navedenih životinja.

Sastavljeno u:

(Mjesto)

dana:
(Datum)

Pečat

(Potpis službenoga ili ovlaštenoga veterinara)

(*) neobvezno

B. MODEL ZDRAVSTVENE SVJEDODŽBE ZA ŽIVOTINJE ZAKLANE NA GOSPODARSTVU

ZDRAVSTVENA SVJEDODŽBA

za životinje zaklane na gospodarstvu

Nadležna služba:

Br:

1. Identifikacija životinja

Vrsta:

Broj životinja:

Identifikacijska oznaka:

2. Podrijetlo životinja

Adresa gospodarstva podrijetla:

Identifikacija gospodarstva^(*):

3. Odredište životinja

Životinje će se prevesti u sljedeću klaonicu:

sljedećim prijevoznim sredstvom:

4. Ostali bitni podaci

5. Izjava

Ja, dolje potpisani, potvrđujem:

– da su gore opisane životinje bile pregledane na gore navedenom
gospodarstvu u.....(vrijeme), dana.....(datum) te je utvrđeno
da su zdrave;

– da su zaklane na gospodarstvu u.....(vrijeme), dana.....
(datum) te da su klanje i iskrvarenje ispravno obavljeno,

– da su evidencije i dokumentacija o ovim životinjama udovoljavali
zakonskim propisima te nisu zabranjivali klanje navedenih životinja.

Sastavljeno u:

(Mjesto)

dana:

(Datum)

Pečat

(Potpis službenoga ili ovlaštenoga veterinara)

(*) neobavezno

ŽIVI ŠKOLJKAŠI

Poglavlje I. PODRUČJE PRIMJENE

Ovaj se Prilog primjenjuje na žive školjkaše, žive bodljikaše, žive plaštenjake i žive morske puževe.

Poglavlje II. SLUŽBENE KONTROLE ŽIVIH ŠKOLJAKA KOJE POTJEČU IZ PROIZVODNIH PODRUČJA RAZVRSTANIH U RAZREDE

A. RAZVRSTAVANJE PROIZVODNIH PODRUČJA I PODRUČJA ZA PONOVO POLAGANJE

1. Nadležno tijelo utvrđuje lokaciju i granice proizvodnih područja i područja za ponovno polaganje koje razvrstava. To može, prema potrebi, raditi u suradnji sa subjektom u poslovanju s hranom.
2. Nadležno tijelo razvrstava proizvodna područja u kojima dopušta sakupljanje/izlovljavanje živih školjkaša u jednu od tri kategorije ovisno o razini fekalnog onečišćenja. To može, prema potrebi, raditi u suradnji sa subjektom u poslovanju s hranom.
3. Nadležno tijelo može u razred A svrstati ona područja u kojima se smiju sakupljati/izlovljavati žive školjkaše namijenjene izravnoj prehrani ljudi. Živi školjkaši sakupljeni/izlovljeni u tim područjima moraju udovoljavati zdravstvenim normama koje su za žive školjkaše utvrđene u Prilogu III. Odjeljku VII. Poglavlju V. Pravilnika o higijeni hrane životinjskog podrijetla.
4. Nadležno tijelo može u razred B svrstati ona područja u kojima se žive školjke smiju sakupljati/izlovljavati ali se mogu staviti na tržište za prehranu ljudi tek nakon obrade u centru za pročišćavanje ili ponovnog polaganja tako da udovoljavaju zdravstvenim standardima iz stavka 3. ovoga članka. Žive školjkaše sakupljene/izlovljene na tim područjima ne smiju sadržavati više od 4600 E. coli na 100 g mesa i međuljuštune tekućine. Referentna metoda za ovu analizu je MPN test s tri razrjeđenja u 5 epruveta, kako je navedeno u ISO 16649-3. Mogu se upotrijebiti alternativne metode ako su validirane ovom referentnom metodom u skladu s kriterijima u EN/ISO 16140.
5. Nadležno tijelo može u razred C svrstati ona područja u kojima se živi školjkaši smiju sakupljati/izlovljavati, ali oni se mogu staviti na tržište tek nakon što su bili tijekom duljeg razdoblja ponovno položeni tako da udovoljavaju normama iz stavka 3. ovog članka. Živi školjkaši iz ovih područja ne smiju sadržavati više od 46000 E. coli na 100 g mesa i međuljuštune tekućine. Referentna metoda za navedenu analizu je MPN test s tri razrjeđenja u 5 epruveta naveden u ISO 16649-3. Alternativne metode mogu biti upotrijebljene ako su validirane ovom referentnom metodom u skladu s kriterijima u EN/ISO 16140.
6. Nadležno tijelo razvrstava proizvodno područje ili područje za ponovno polaganje, i:
 - (a) sastavlja popis izvora onečišćenja ljudskog i životinjskog podrijetla koji bi mogli uzrokovati onečišćenje proizvodnog područja;
 - (b) ispituje količine organskih onečišćivača koji se ispuštaju tijekom različitih godišnjih razdoblja, ovisno o sezonskim promjenama u populacijama ljudi i životinja u porječju, količini oborina, obradi otpadnih voda itd.;
 - (c) utvrđuje značajke kruženja onečišćivača na temelju djelovanja morskih struja, batimetrije i morskih mijena u proizvodnom području; i

(d) izrađuje plan uzorkovanja školjkaša u proizvodnom području koji se temelji na ispitivanju utvrđenih podataka i u kojemu broj uzoraka, zemljopisna raspoređenost točaka uzorkovanja te učestalost uzorkovanja moraju osigurati da rezultati analiza budu što je moguće reprezentativniji za navedeno područje.

B. PRAĆENJE STANJA U RAZVRSTANIM PODRUČJIMA ZA PONOVO POLAGANJE I PROIZVODNIM PODRUČJIMA

1. Područja za ponovno polaganje i proizvodna područja koja su razvrstana u razrede moraju se periodično kontrolirati kako bi se provjerilo:

- (a) postojanje zlouporaba u odnosu na podrijetlo i odredište živih školjkaša;
- (b) mikrobiološka kakvoća živih školjkaša u odnosu na proizvodna područja i područja za ponovno polaganje;
- (c) prisutnost planktona koji proizvodi toksine u vodama na proizvodnom području i na području za ponovno polaganje, te prisutnost biotoksina u živim školjkašima; i
- (d) prisutnost kemijskih onečišćivača u živim školjkašima.

2. U svrhu provedbe točke 1. podtočaka (b) do (d) ovoga Dijela čelnik nadležnog tijela donosi plan uzorkovanja kojim određuje obavljanje kontrola u redovitim vremenskim razmacima, ili od slučaja do slučaja ako su razdoblja sakupljanja/izlovljavanja neredovita. Zemljopisna raspoređenost točaka uzorkovanja te učestalost uzorkovanja moraju osigurati da rezultati analiza budu što je moguće reprezentativniji za navedeno područje.

3. Plan uzorkovanja u svrhu kontrole mikrobiološke kakvoće živih školjkaša mora naročito uzeti u obzir:

- (a) moguće varijacije u onečišćenju fekalnim bakterijama, i
- (b) parametre iz stavka 6. Dijela A. ovoga Poglavlja.

4. Plan uzorkovanja u svrhu provjere prisutnosti planktona koji proizvodi toksine u vodama na proizvodnom području i na području za ponovno polaganje, te prisutnosti biotoksina u živim školjkašima mora naročito uzeti u obzir moguće varijacije u prisutnosti planktona koji sadrži morske biotoksine. Uzorkovanje mora obuhvaćati:

- (a) periodično uzorkovanje u svrhu otkrivanja promjena u sastavu planktona koji sadrži toksine i utvrđivanja njegove zemljopisne raspoređenosti. Ukoliko dobiveni rezultati ukazuju na nakupljanje toksina u mesu školjkaša, mora se obaviti intenzivno uzorkovanje;
- (b) periodične testove toksičnosti na onim školjkašima iz ugroženog područja koje su najosjetljivije na kontaminaciju.

5. Uzorkovanje u svrhu analize toksina u školjkašima mora se obavljati jednom tjedno tijekom razdoblja u kojima je dopušteno sakupljanje/izlovljavanje. U određenim područjima, ili za određene vrste školjkaša, ovo uzorkovanje može biti rjeđe ako procjena rizika vezana uz pojavu toksina ili fitoplanktona ukazuje na veoma nisku opasnost od toksičnih epizoda. Uzorkovanje mora biti češće ako ta procjena ukazuje da tjedno uzorkovanje nije dostatno. Procjena rizika se mora periodično preispitivati kako bi se procijenila opasnost od toksina koji se javljaju u živim školjkašima iz tih područja.

6. Ukoliko su poznate brzine nakupljanja toksina kod određene skupine vrsta iz istog područja, vrsta kod koje je brzina nakupljanja toksina najveća uzima se kao referentna vrsta. Na temelju toga, dopustit će se iskorištavanje svih vrsta iz te skupine ako su razine toksina kod referentne vrste ispod zakonom utvrđenih granica. Ako su razine toksina kod referentne vrste iznad zakonom utvrđenih granica, sakupljanje/izlovljavanje ostalih vrsta smije se dopustiti jedino ako dodatne analize na ostalim vrstama ukažu da su razine toksina ispod utvrđenih granica.

7. Kod praćenja planktona, uzorci moraju biti reprezentativni za vodeni stupac te moraju pružati podatke o prisutnosti toksičnih vrsta kao i o pravcima razvoja populacija. Ako se

otkrije bilo kakva promjena kod toksičnih populacija koja bi mogla dovesti do nakupljanja toksina, mora se povećati učestalost uzorkovanja školjkaša ili se područja moraju preventivno zatvoriti dok se ne dobiju rezultati analiza toksina.

8. Planovi uzorkovanja u svrhu provjere prisutnosti kemijskih onečišćivača moraju omogućiti otkrivanje svakog prekoračenja graničnih vrijednosti utvrđenih Pravilnikom o toksinima, metalima, metaloidima te drugim štetnim tvarima koje se mogu nalaziti u hrani (»Narodne novine«, broj 16/05).

C. ODLUKE NA TEMELJU MONITORINGA

1. Kada rezultati uzorkovanja pokažu da nisu zadovoljeni zdravstveni standardi za školjkaše ili da postoji bilo kakva druga opasnost za ljudsko zdravlje, nadležno tijelo će zatvoriti proizvodno područje i spriječiti sakupljanje/izlovljavanje živih školjkaša. Nadležno tijelo može ponovo razvrstati proizvodno područje u razred B ili C ako ono ispunjava odgovarajuće kriterije utvrđene u Dijelu A. i ako ne postoji nikakva druga opasnost za ljudsko zdravlje.
2. Nadležno tijelo može ponovo otvoriti zatvoreno proizvodno područje jedino ako su zdravstveni standardi za školjkaše ponovo u skladu sa propisima. Da bi se ponovo otvorilo proizvodno područje koje je nadležno tijelo zatvorilo zbog prisutnosti planktona ili prekomjerne razine toksina u školjkama, potrebno je da najmanje dva uzastopna rezultata, dobivena u razmaku od najmanje 48 sati, pokažu da je razina toksina ispod zakonom utvrđene granice. Pri donošenju ove odluke, nadležno tijelo može uzeti u obzir podatke o razvoju fitoplanktona. Ukoliko postoje pouzdani podaci o dinamici toksičnosti u određenom području, te pod uvjetom da postoje najnoviji podaci koji ukazuju na smanjenje toksičnosti, nadležno tijelo može odlučiti ponovo otvoriti područje ako rezultati jednog jedinog uzorkovanja pokažu da nisu prekoračene zakonom utvrđene granice.

D. DODATNI ZAHTJEVI GLEDE MONITORINGA

1. Nadležno tijelo nadzire razvrstano proizvodno područje u kojemu je zabranilo sakupljanje/izlovljavanje školjaka, ili za koje je utvrdilo posebne zahtjeve glede sakupljanja/izlovljavanja, kako bi osiguralo da se proizvodi koji su štetni za ljudsko zdravlje ne stavljaju na tržište.
2. Pored monitoringa u proizvodnim područjima i područjima za ponovno polaganje iz točke 1. Dijela B. ovoga Poglavlja, uspostavlja se sustav nadzora koji obuhvaća i laboratorijska ispitivanja kako bi se provjeravalo da li subjekt u poslovanju s hranom udovoljava zahtjevima utvrđenim za konačni proizvod u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije. Ovim se sustavom nadzora provjerava da količine morskih biotoksina i onečišćivača ne prekoračuju sigurnosne granice i da mikrobiološka kakvoća školjaka ne predstavlja opasnost za ljudsko zdravlje.

E. EVIDENTIRANJE I RAZMJENA PODATAKA

Nadležno tijelo:

- (a) uspostavlja i ažurira popis odobrenih proizvodnih područja i područja za ponovno polaganje, s podacima o njihovoj lokaciji i granicama te o razredu u koji je područje svrstano, u kojima se žive školjke smiju sakupljati/izlovljavati u skladu sa zahtjevima iz ovoga Dijela. Popis se dostavlja zainteresiranim stranama na koje se odnosi ovaj Prilog, kao što su proizvođači, sakupljači te osobe odgovorne za centre za pročišćavanje i otpremne centre;
- (b) odmah obaviještava zainteresirane strane na koje se odnosi ovaj Prilog, kao što su proizvođači, sakupljači te osobe odgovorne za centre za pročišćavanje i otpremne centre, o

svakoj promjeni lokacije, granica ili razreda proizvodnog područja, ili o njegovom privremenom ili trajnom zatvaranju; i
(c) odmah djeluje ako kontrole koje su propisane ovim Prilogom ukažu da se proizvodno područje mora zatvoriti ili prerazvrstati ili da se može ponovo otvoriti.

F. SAMOKONTROLE SUBJEKATA U POSLOVANJUS HRANOM

Pri donošenju odluke o razvrstavanju, otvaranju ili zatvaranju proizvodnih područja, nadležno tijelo može uzimati u obzir rezultate kontrola koje su proveli subjekti u poslovanju s hranom ili organizacije koje predstavljaju subjekte u poslovanju s hranom. U tom slučaju nadležno tijelo određuje laboratorij za provođenje analiza, a uzorkovanje i analize se moraju obaviti u skladu s protokolom koji su usaglasili nadležno tijelo i subjekt u poslovanju s hranom ili organizacija.

Poglavlje III.

SLUŽBENE KONTROLE KOJE SE ODOSE NA ČEŠLJAČE (PECTINIDAE) IZLOVLJENE IZVAN RAZVRSTANIH PROIZVODNIH PODRUČJA

Službene kontrole češljača (pectinidae) izlovljenih izvan razvrstanih proizvodnih područja moraju se obavljati na aukcijama riba, u otpremnim centrima i objektima za preradu. Tim se službenim kontrolama mora provjeriti sukladnost sa zdravstvenim standardima za žive školjke koje su utvrđene u Prilogu III. Odjeljku VII. Poglavlju V. Pravilnika o higijeni hrane životinjskog podrijetla kao i sukladnost s drugim zahtjevima iz Priloga III. Odjeljka VII. Poglavlja IX. navedenog Pravilnika.

PRILOG III.

PROIZVODI RIBARSTVA

Poglavlje I.

SLUŽBENE KONTROLE PROIZVODNJE I STAVLJANJA NA TRŽIŠTE

1. Službene kontrole proizvodnje i stavljanja na tržište proizvoda ribarstva moraju naročito uključivati:

- (a) redovitu provjeru higijenskih uvjeta pri iskrcaju i prvoj prodaji;
- (b) redovite veterinarske preglede plovila i objekata na kopnu, uključujući burze riba i veletržnice, kako bi se naročito provjerilo sljedeće:
 - ispunjavaju li se i dalje uvjeti za odobrenje,
 - rukuje li se proizvodima ribarstva na ispravan način,
 - ispunjavaju li se zahtjevi glede higijene i temperature, i
 - čistoća objekata, uključujući i plovila, te njihovih postrojenja i opreme te higijena osoblja; i
- (c) provjeru skladišnih i prijevoznih uvjeta.

2. U skladu s točkom 3. ovoga Poglavlja, službene kontrole plovila:

- (a) mogu se obaviti kada plovila uplove u luku;
- (b) odnose se na sva plovila koja iskrcaju proizvode ribarstva u lukama Republike Hrvatske, bez obzira pod čijom zastavom plove.

3.(a) Ukoliko se na brodu tvornici ili brodu hladnjači koji plovi pod zastavom Republike Hrvatske obavlja veterinarski pregled u svrhu njegovog odobrenja, nadležno tijelo mora obaviti veterinarski pregled na način u skladu s zahtjevima iz članka 3. ovoga Pravilnika,

naročito u pogledu vremenskih ograničenja iz članka 3. stavka 2. ovoga Pravilnika.

(b) Ukoliko je nadležno tijelo države članice pod čijom zastavom plovilo plovi izdalo navedenom plovilu uvjetno odobrenje u skladu s člankom 3. ovoga Pravilnika, to nadležno tijelo može ovlastiti nadležno tijelo:

– druge države članice, ili

– treće zemlje koja se nalazi na popisu trećih zemalja iz kojih je dopušten uvoz proizvoda ribarstva, sastavljenom u skladu s člankom 11. ovoga Pravilnika, da obavi naknadni veterinarski pregled u svrhu dodjele punog odobrenja ili produljenja uvjetnog odobrenja u skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom (b) ovoga Pravilnika ili u svrhu preispitivanja odobrenja u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovoga Pravilnika. Prema potrebi, nadležno tijelo može pregledati plovilo dok je na moru ili dok je u luci druge države članice ili treće zemlje.

4. Ukoliko nadležno tijelo države članice ovlasti nadležno tijelo druge države članice ili treće zemlje da u njegovo ime obavlja veterinarske preglede u skladu s točkom 3. ovoga Poglavlja, ta dva nadležna tijela moraju usuglasiti uvjete za obavljanje takvih pregleda. Ti uvjeti moraju naročito jamčiti da će nadležno tijelo države članice pod čijom zastavom plovilo plovi odmah primiti izvješća o rezultatima veterinarskih pregleda te o svakom slučaju sumnje na nesukladnost, kako bi moglo poduzeti potrebne mjere.

Poglavlje II.

SLUŽBENE KONTROLE PROIZVODA RIBARSTVA

Elementi službenih kontrola proizvoda ribarstva

A. ORGANOLEPTIČKA ISPITIVANJA

Nasumična organoleptička ispitivanja moraju se obavljati u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije. Jedan od ciljeva tih ispitivanja je provjeriti ispunjavanje kriterija svježine utvrđenih u skladu sa posebnim propisima. Naročito se kontrolira je li svježina proizvoda ribarstva, u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije, najmanje iznad donjih granica kriterija svježine utvrđenih u skladu sa posebnim propisima.

B. POKAZATELJI SVJEŽINE

1. Ako se na temelju organoleptičkog ispitivanja posumnja u svježinu proizvoda ribarstva, mogu se uzeti uzorci koji se laboratorijski ispituju kako bi se odredile razine ukupnog isparivog baznog dušika (TVB-N) i trimetilamin dušika (TMA-N).
2. Nadležno tijelo primjenjuje kriterije utvrđene u skladu s posebnim propisima.
3. Kada na temelju organoleptičkog ispitivanja postoji sumnja na prisutnost drugih stanja koja bi mogla utjecati na zdravlje ljudi, moraju se uzeti odgovarajući uzorci u svrhu provjere.

C. HISTAMIN

Moraju se obavljati nasumična testiranja na histamin kako bi se provjerila sukladnost s dopuštenim razinama koje su utvrđene sukladno posebnim propisima.

D. ZAOSTALE TVARI (REZIDUE) I KONTAMINANTI

Mora se utvrditi monitoring kako bi se kontrolirale razine rezidua i kontaminanata u skladu sa posebnim propisima.

E. MIKROBIOLOŠKE PRETRAGE

Prema potrebi, moraju se obavljati mikrobiološke pretrage u skladu s odgovarajućim pravilima i kriterijima utvrđenim posebnim propisima.

F. PARAZITI

Moraju se obavljati nasumične pretrage radi provjere sukladnosti s posebnim propisima.

G. OTROVNI PROIZVODI RIBARSTVA

Moraju se obavljati provjere kako bi se osiguralo da sljedeći proizvodi ribarstva ne budu stavljeni na tržište:

1. otrovne ribe iz sljedećih obitelji ne smiju se stavljati na tržište: Tetraodontidae – četverozupke, Molidae – bucnji, Diodontidae – dvozapke i Canthigasteridae; i
2. proizvodi ribarstva koji sadrže biotoksine kao što je Ciguatera ili druge toksine opasne za ljudsko zdravlje. Proizvodi ribarstva dobiveni od školjkaša, bodljikaša, plaštenjaka i morskih puževa smiju se stavljati na tržište ako su proizvedeni u skladu s Odjeljkom VII. Priloga III. Pravilnika o higijeni hrane životinjskog podrijetla i ako udovoljavaju standardima utvrđenim u Poglavlju V. točki 2. navedenog Odjeljka.

Poglavlje III.

ODLUKE NAKON KONTROLA

Proizvodi ribarstva se moraju proglasiti neprikladnim za prehranu ljudi ako:

1. organoleptička, kemijska, fizikalna ili mikrobiološka ispitivanja ili pretrage na parazite pokažu da nisu u skladu s posebnim propisima;
2. u svojim jestivim dijelovima sadrže kontaminante ili rezidue u količinama koje premašuju granice utvrđene posebnim propisima ili u tolikim količinama kod kojih bi izračunati dnevni unos putem hrane premašio dnevne ili tjedne doze koje su prihvatljive za ljude;
3. potječu od:
 - otrovnih riba,
 - proizvoda ribarstva koji ne udovoljavaju zahtjevima koji su u točki 2. Dijelu C. Poglavlju II. ovoga Priloga utvrđeni za biotoksine, ili
 - školjkaša, bodljikaša, plaštenjaka ili morskih puževa koji sadrže morske biotoksine u ukupnim količinama koje premašuju granice iz Pravilnika o higijeni hrane životinjskog podrijetla; ili
 - ako nadležno tijelo smatra da bi mogli predstavljati opasnost za javno zdravlje ili zdravlje životinja ili ako su iz bilo kojega drugog razloga neprikladni za prehranu ljudi.

PRILOG IV.

SIROVO MLIJEKO, KOLOSTRUM, MLIJEČNI PROIZVODI I PROIZVODI NA BAZI KOLOSTRUMA

Poglavlje I.

KONTROLA GOSPODARSTAVA ZA PROIZVODNJU MLIJEKA I KOLOSTRUMA

1. Životinje na gospodarstvima za proizvodnju mlijeka i kolostruma podvrgavaju se službenim kontrolama kojima se verificira sukladnost sa zahtjevima za proizvodnju sirovog mlijeka i kolostruma, a naročito zdravstveno stanje životinja i uporaba veterinarskih lijekova.
 - 1.1. Kontrole iz točke 1. ovoga Poglavlja mogu se obavljati pri veterinarskim pregledima koji

se provode u skladu s propisima o javnom zdravlju ili zdravlju i dobrobiti životinja, a obavlja ih ovlašteni veterinar.

2. Ukoliko postoje razlozi za sumnju da nisu ispunjeni zahtjevi u pogledu zdravlja životinja, mora se provjeriti opće zdravstveno stanje životinja.

3. Službene kontrole provode se na gospodarstvima za proizvodnju mlijeka i kolostruma, kako bi se provjerilo jesu li ispunjeni higijenski zahtjevi. Te službene kontrole mogu uključivati veterinarske preglede i/ili monitoring kontrola koje obavljaju stručne organizacije. Ukoliko se pokaže da je higijena nezadovoljavajuća, nadležno tijelo provjerava poduzimaju li se potrebne mjere kako bi se stanje popravilo.

Poglavlje II.

KONTROLA SIROVOG MLJEKA I KOLOSTRUMA NAKON PRIKUPLJANJA

1. U slučaju sirovog mlijeka i kolostruma nadležno tijelo nadzire preglede koji se provode u skladu s Prilogom III. Odjeljkom IX. Poglavljem I. Dijelom III. Pravilnika o higijeni hrane životinjskog podrijetla.

2. Ako subjekt u poslovanju s hranom ne popravi stanje u roku od tri mjeseca od prve obavijesti nadležnoga tijela ili ovlaštenog laboratorija o neispunjavanju kriterija u pogledu broja mikroorganizama i broja somatskih stanica, isporuka sirovog mlijeka i kolostruma s proizvodnog gospodarstva mora se obustaviti ili – u skladu s posebnim dopuštenjem nadležnoga tijela ili prema njegovim općim uputama – podvrgnuti zahtjevima u pogledu njegove obrade i uporabe koji su potrebni da bi se zaštitilo javno zdravlje. Ta obustava ili ti zahtjevi ostaju na snazi sve dok subjekt u poslovanju s hranom ne dokaže da sirovo mlijeko ponovo ispunjava kriterije.

PRILOG V.

OBJEKTI KOJI NE PODLIJEŽU ZAHTJEVU GLEDE UVRŠTENJA NA POPISE IZ ČLANKA 12. STAVKA 1. OVOGA PRAVILNIKA

Sljedeći objekti iz trećih zemalja ne moraju biti uvršteni na popise koji se sastavljaju i ažuriraju u skladu s člankom 12. stavkom 4. ovoga Pravilnika:

1. objekti u kojima se rukuje proizvodima životinjskog podrijetla za koje nisu utvrđeni zahtjevi u Prilogu III. Pravilnika o higijeni hrane životinjskog podrijetla;
2. objekti u kojima se obavlja jedino primarna proizvodnja;
3. objekti koji se bave jedino poslovima prijevoza;
4. objekti u kojima se jedino skladište proizvodi koje nije potrebno skladištiti u uvjetima kontrolirane temperature.

PRILOG VI.

ZAHTJEVI U POGLEDU CERTIFIKATA KOJE PRATE POŠILJKE PRI UVOZU

1. Predstavnik nadležnoga tijela zemlje pošiljateljice koje izdaje certifikat što prati pošiljku proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenu Republici Hrvatskoj, mora potpisati taj certifikat te se pobrinuti da na njemu bude službeni pečat. Ovaj se zahtjev odnosi na svaki list certifikata ako se on sastoji od više od jednog lista. U slučaju brodova tvornica, nadležno tijelo može ovlastiti zapovjednika broda ili drugog brodskog časnika da potpiše certifikat.
2. Certifikati moraju biti sastavljeni na jeziku zemlje iz koje se roba uvozi i na hrvatskom

jeziku, a u slučaju da je pošiljka namjenjena trećoj zemlji ili državama članicama Europske unije na jeziku države krajnjeg odredišta i na jeziku države kroz ili u koju pošiljka ulazi na područje Europske unije. Ukoliko certifikati nisu sastavljeni na zahtjevanim jezicima mogu biti praćeni ovjerenim prijevodom na tom jeziku ili jezicima.

3. Izvorna verzija certifikata mora pratiti pošiljke pri ulasku u Republiku Hrvatsku.

4. Certifikati se moraju sastojati od:

(a) jednog lista papira; ili

(b) dvije ili više stranica koje su dio jedinstvenog i nedjeljivog lista papira; ili

(c) niza stranica koje su obrojčane tako da je na svakoj od njih navedeno da se radi o određenoj stranici konačnoga niza (npr. »stranica 2. od 4 stranice«).

5. Na certifikatima mora biti naveden jedinstveni identifikacijski broj. Ako se certifikat sastoji od niza stranica, taj broj mora biti naveden na svakoj stranici.

6. Certifikat se mora izdati prije nego pošiljka na koju se ona odnosi prestane biti pod nadzorom nadležnoga tijela zemlje pošiljateljice.